

MESEKIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztas ipart!”

Pregătire profesională

De A. CORTEANU.

Gimnaziile și liceele industriale pe care d. ministru Angelescu le-a creat de curând, au de scop să înzestreze țara cu tineri și tinere pregătiți pentru viața practică pentru comerț și industrie.

Se pune acum întrebarea dacă lipsa grozavă de personal românesc în toate direcțiunile vieții practice poate fi leucită prin școli secundare cu programe de gimnaziu și liceu și având și oarecare cursuri privind comerțul și industria.

Răspunsul la această întrebare nu poate fi decât negativ.

Invenția gimnaziilor și liceelor industriale nu corespunde unor nevoi practice, ci numai nevoii politice și electorale, am putea zice, de a face locuri în învățământul secundar, profesorilor și profesoralor pe care îi scoți în fiecare an cele patru Universități.

Există o problemă a surplusului de învățători, problemă creată tot de producția necugetată a școlilor normale, care și ele sunt refugii de profesori secundari.

Pentru a plasa pe învățători ieșiți peste nevoie reale ale învățământului primar rural, ministerul educației rațională a creșterii posturilor de învățători, fără de nici o regulă, și uneori fără de nici o necesitate și fără local.

Acest surplus de învățători este o urmare a surplusului de școli normale, iar școlile normale sunt, în fond, un mijloc de a plasa profesorii secundari.

Analizând deci până în ultimele elemente problema gimnaziilor și a liceelor industriale, descoperim că fondul lucrurilor constă în nevoia pe care o simte d. ministru Angelescu de a face locuri noi în învățământul secundar, produsului din ce în ce mai abundent al Universităților.

După cum s'au inventat locuri fără nevoie și uneori fără local pentru învățători, în învățământul primar rural, așa se inventează acum locuri fără nevoie în învățământul secundar. Sub pretextul pregătirii profesionale practice se crează catedre de învățământ secundar peste numărul și așa prea mare al școlilor secundare propriu zise.

Ministerul educației naționale nelăzărind să atace problema în față și să reglementeze prin măsuri radicale educația și pregătirea tineretului universitar numai în măsura nevoilor reale ale țării, recurge la expediente ca acela al creerii gimnaziilor și liceelor industriale și comerciale.

De fapt, școli secundare chiar fără cele asimetrice sunt prea multe. Gimnaziile și mai ales liceele pot fi reduse fără de nici o pagubă la jumătate din numărul actual editent.

Numai reducând numărul școlilor secundare și cel al locurilor în Universitate se poate ajunge la un echilibru normal între pregătirea tineretului printr-o serioasă selecție și locurile disponibile.

Problema pregătirii profesionale pentru meserii, pentru comerț și pentru industrie trebuie rezolvată altfel decât prin școli secundare sau prin înalte academii.

Numai ucenicia reală și sinceră în întreprinderile existente poate crea meseriași, comercianți și industriali buni.

Până când nu se va organiza această școală practică a uceniciilor de mici copii, cu elemente venite de la țară, dornice de muncă și de câștig necesar, nu se va face nimic în domeniul pregătirii profesionale practice.

Adoptartozás címén elárverezték a volt Salonta-nagyszalontai ipartestület és Iparos Otthon zongoráját és berendezését

Hunyadi Géza ipartestületi elnök mindent elkövetett az árverés megakadályozása érdekében és most mégis őt teszi felelőssé a mulasztást elkövető Oradea nagyvárad munkakamara.

Clonda inspektort bízták meg a vizsgálat levezetésével

Visszás és szomorú eset: a Salonta-nagyszalontai ipartestület zár alatt álló berendezési tárgyait, a volt Iparos Otthon asztalait, székeit és hatvan ezer leles zongoráját, poton 6.000 leleért adoptartozás fejében elárverezték. Bizonyos, hogy az eset nem országos érdekességű, mert hiszen a kár egyedül a salontai iparosság kára. Mégis részletes beszámolót közlünk róla, mert bármelyik ipartestületi vagyon juthat hasonló helyzetbe a munkakamara vétke mulasztása miatt.

Ez év májusában, amikor az Oradea-nagyvárad munkakamara akkori ideiglenes vezetősége a salontai ipartestület ingó és ingatlan vagyonát átvette, az ipartestületnek megszünt minden cselekvési joga és az ipartestület jogkörébe a munkakamara lépett.

Az átvétel után az összes helyiséget lepecsételték, kivéve a bérbe adott ipartestületi éttermet és mozi. — Tehát az átvételtől, illetve a zár alá helyezettől kezdve minden felelősség az átvételző bizottságot terhelte, melynek elnöke Clonda munkügyi inspektor volt. Clonda el is végzte munkáját, ami látszólag elégségesnek bizonyult arra, hogy a volt ipartestületi vagyon biztonsága fedezve legyen. — Az átvételző bizottság tagjai közül Clonda az ipartestület volt elnökét, Hunyadi Gézát bízta meg úgy a szabadon hagyott, mint a zár alá vett ingatlanok felügyeletével és őt tette felelőssé a zár alá helyezett tárgyak érintetlenségéért és sértetlenségéért mindazideig, míg az ipartestület vagyona felett a munkügyi minisztérium végérvényesen nem dönt.

Alig múlt el néhány hét az ipartestületi vagyon másodszori felértékelésétől, megjelent az állami végrehajtó Hunyadi Géza volt ipartestületi elnök lakásán és követelte a hatezer leles állami adoptartozás megfizetését. Hunyadi Géza az adóvégrehajtóak tudomására hozta, hogy az ipartestület felszámolás alatt áll, minden értékét a zár alá van véve és az átadók alkalmával felveit vagyonmérlegben biztosítva van az állami adoptartozás is, amit az államnak elsősorban fizetnie meg, amint a volt ipartestületi vagyon állása felől dönt a munkakamara. Az adóvégrehajtó azonban nem elégedett meg a nyújtott felvilágosítással, hanem Hunyadi Géza határozott tiltakozása ellenére leverte az ajtókról a hivatalos pecsétet, lakatot hívott és az ajtókat felnyitva, lefoglalta a volt Iparos Otthon összes berendezési tárgyait, asztalokat, székeket és a zongorát. A lefoglalt tárgyak közül az asztalokat és székeket azonnal el is szállították az állami adóhivatali raktárába, míg a zongorát a helyén hagyták.

A foglalás és zárolás megtörténte után Hunyadi Géza azonnal értesítette a városházáról telefonon a munkakamarát. Személyesen Muth Gyula akkori munkakamara elnök vette fel a foglalásról szóló telefonjelentést és ígérte, hogy azonnal megtesszi a szükséges lépéseket a jogtalan és főképp szabálytalan foglalás ellen.

Ezek után Hunyadi Géza volt elnök azzal a tudattal volt, hogy kötelességszerűen járt el és a munkakamara elnöksége tudni fogja kötelességét. De nem így történt, mert sem Muth Gyula, sem a munkakamara egyetlen tagja sem törődött vele, hogy mi történik a salontai volt ipartestület vagyonával és így történt meg, hogy a hivatalos 14 napi várakozási idő után a salontai állami adóhivatal kinttette az árverést a lefoglalt tárgyakra. Erről az adóvégrehajtó ismét Hunyadi Gézának akarta kikértesíteni a végrehajtási jegyzőkönyvet, azonban annak átvételét Hunyadi Géza, mint arra illetéktelen, megtagadta és ekkor már ajánlott levélben értesítette a munkakamara elnökségét a történetekről, melyet azonban a munkakamara ismét figyelmen kívül hagyott és egyáltalán válasza sem érdemesítették Hunyadi Géza jelentéseit.

Igy történt aztán meg, hogy a kitűzött napon megtartották az árverést a lefoglalt ipartestületi berendezési tárgyak és a zongora felett. Természetesen a közönség semmit sem tudott az árverés napjáról és annak megtartásáról, annál is inkább, mert amikor az értékes zongorát ötezer leleért elárverezték, a zongora nem is volt az árverés helyén, hanem az Iparos Otthon helyiségében és senki nem is láthatta az árverésre került zongorát. Csak, amikor már a zongorát az árverésen Orácion Mihai salontai ügyvédjelölt megvette, szállították azt el, ennek idején, a sötétség leple alatt az Iparos Otthon helyiségéből.

Midőn Hunyadi Géza látta, hogy a munkakamara mennyire figyelmen kívül hagyta jelentéseit, határozta el, hogy az átvételző bizottságban viselt megbízatásáról lemond, amit írásban jelentett be a munkakamarának. Különben Hunyadi Géza az értéktárgyak lefoglalása és elárverezése ügyében minden esetben értesítette dr. Cosiu Moise ügyvédet, az ipartestület ügyészét is és kérte közbelépését az árverés megakadályozása érdekében.

Ezeknek tudatában meglepetéssel vettünk tudomást az oradeai munkakamara most megtartott értekezletének határozatáról, melyen a salontai ipartestületi árverési ügyével foglalkozva az árverés megtörténteért elsősorban Hunyadi Géza volt ipartestületi elnököt, a felszámoló bizottság tagját és másodszorban a foglalást és végrehajtást fogantató állami adóhivatali végrehajtót teszi felelőssé és Clonda Alexandru munkügyi felügyelőt bízta meg az ügy sürgős bevizsgálásával.

E határozatban megnyugtató csak az, hogy Clonda inspektor bízták meg a zavaros árverés bevizsgálásával, mert amint Clonda Alexandru iparügyi inspektor alkalmunk volt megismerni, hiszszük, hogy rövid vizsgálat után meg fogja találni a bűnösöket, akiket felelősségre kell vonni a nagyértékű berendezési tárgyak poton áron történt elárverezéért és visszaszerzi az elkötvevetyelt tárgyakat a volt ipartestületnek.

Jogesetek a kisipar köréből

Nincs joguk a községi előjárásoknak a vásárokon megjelenő vidéki iparosoktól külön engedély megváltását követelni.

A Timişoara-temesvári helyi közigazgatási bíróság második fagaztatának 944/1935 szám alatt hozott elvi döntvénye.

Arad város ideiglenes városvezetősége a 21.064/1935-ik számú határozatával elutasította a Páncota-pankotai kézműiparosoknak ama kérelmét, hogy áruikat az aradi heti piacokon is árusíthassák. A Páncota-pankotai ipartestület, amely annak idején még működésben volt, illetékes helyen keresetet adott be és kérte a határozat megsemmisítését. A törzsetörvény 59-ik, 60-ik és 69-ik szakaszaira hivatkoztak, amely szakaszok értelmében joguk van áruikat idegen helységek piacain eladni. Hivatkoztak arra is, hogy a közigazgatási bíróság 419/1931 Sectia I. szám alatt hozott elvi ítéletével megsemmisítette a Páncota-pankotai előjárás azon határozatát, amely szerint az megtiltotta idegen kézműiparosoknak, hogy áruikat a Páncota-pankotai piacon árusíthassák. Ez a határozat — érveltek a Páncota-pankotai iparosok, — Arad város előjárásága által is megsemmisítendő.

A bíróság helyt adott a keresetnek és megsemmisítette az aradi ideiglenes városvezetőség sérelmes határozatát. Az 1928-ik évi törzsetörvény 59-ik és 60-ik szakaszára hivatkoztak az elvi döntvény. E szakaszok szerint a vásárokról vonatkozó jog az egész ország területére ki van terjesztve. A hivatkozott törvényszakasz értelmében amennyiben az érdekeltek vásárra járó iparos a hivatkozott törvényszakasz rendelkezéseinek megfelel, jogosított a községi előjáráság külön engedély nélkül a heti piacon megjeleneni és ott eladói tevékenységet folytatni. Mivel az aradi ideiglenes városvezetőség, — alapította meg a bíróság, — megsértette az említett törvény 60-ik paragrafusát, a sérelmes határozatot meg kellett változtatni.

Illetéktelen egyénnek tévesen kifizetett letét-nél nem a letét tulajdonosát, hanem a bankot éri a kár.

A bucureşti-i tábla 1936 november 21-én kelt elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő iparos letétbe helyezett egy összeget az egyik banknál. Az összeget az a személy, aki az arra szóló csekket felmutatta, a csekk ellenében jogosult volt felvenni. Ezt a körülményt az iparos egyik alkalmazottja felhasználta és a tulajdonos aláírásának hamisítása után 1.250.000 leit vett fel a hamisított csekklevelek alapján. Amikor a hamisítás kiderült, az iparos felelőssé tette a bankot a jelentékeny összeg kifizetése miatt. A bank jóhiszeműségére hivatkozott. Írászakiért meghallgatását kérte arra nézve, hogy a hamisított aláírás olyan tökéletes, hogy azt az eredetitől szakértő is csak alig tudja megkülönböztetni. Arra is hivatkozott még a bank, hogy iparos ügyfelének a hamisítást elkövető alkalmazottja több mint tíz év óta áll ügyfele szolgálatában, tehát amikor a csekkek alapján az összeget az alkalmazottnak kifizették, teljes gondossággal jártak el. Különben is az iparos alkalmazottjairól, illetve annak megbízható voltáról felelős. Ezen az alapon is, miután ő vette fel az alkalmazottat szolgálatába, annak kellő kiválasztásáért és megbízhatóságáért harmadik személyekkel szemben, így a bankkal szemben is felelőséggel tartozik. A hamisítás miatt szenvedett kárt tehát az iparos köteles viselni.

A bank fenti érvelésével szemben az iparos arra hivatkozott, hogy a kár azt éri, aki a kár tárgyát tulajdonjoggal megszerezte. Az iparos azért, hogy a pénzt letétbe helyezte és ezt a banknak átadta, a bank között és személye között nemcsak egyszerű letéti szerződést fogantatosított, hanem a pénzt tulajdonjoggal is a bankra ruházta át, amely a csekk-könyv kiállításával kötelezte magát, hogy az összeget az ügyben létrejött szerződés feltételei szerint fogja kifizetni. Amikor tehát a bank hamis aláírás alapján kifizetett, a keletkezett kár a terhére esik, még ha jóhiszeműen is eszközölte a fizetést, mert a kár a nála letett és részére átadott tárgy, a letéti

Felavatták Cluj-Kolozsváron az ország második képességvizsgáló intézetét

Nistor munkügyi miniszter is részt vett az ünnepélyes avatáson.

„Megfelelő embert megfelelő helyre...”

Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel avatták fel Cluj-Kolozsváron országgrészünk első képességvizsgáló (pszichotechnikai) intézetét. A felavatás az intézetnek a munkügyi minisztérium által vásárolt saját székházában, a Regala uca 7. szám alatt foly le ünnepélyes keretek között. Az avatáson megjelent Nistor munkügyi miniszter, Alexandru Căneşcu munkügyi vezérigazgató, Nicolae Colan görög keleti püspök és a lelkes kar több képviselője, Iustin Iliesiu tanonciskolai igazgató, Chirila munkügyi vezérfelügyelő, Radulescu-Metru bucureştii egyetemi tanár, Stefanescu Goanga, a helybeli egyetem rektora, az intézet igazgatója, közoktatásiügyi államtitkár, C. Marinescu, S. Puscariu, C. Petreanu, T. Capidan, Casu Maniu stb. helybeli egyetemi tanárok. Nistor munkügyi miniszter megérkezése után a görög keleti egyház három lelkes ünnepélyesen felszentelte az intézetet és ezután Alexandru Căneşcu munkügyi vezérigazgató üdvözlötte az előző székelt elfoglaló Nistor minisztert, Căneşcu vezérigazgató méltatta a miniszternek az új munkatörvény megalkotása körül kifejtett érdemeit, melyeknek az intézet létrejöttét is köszönheti és amely hivatva van a tudomány követelményeinek megfelelően a nemzeti munka felvirágztatását szolgálja.

A MEGFELELŐ EMBERT A MEGFELELŐ HELYRE!

Ezután Nistor miniszter emelkedett szólásra és beszédében kifejtette az új intézet célját. A miniszter szerint az új intézet célja a munka tudományos és korszerű meg szervezésének keretében és az alkalmazott lélektan modern képességvizsgáló eredmények felhasználásával a megfelelő embert a megfelelő helyre állítani. Beszéde végén átadta az intézetet rendeltetésének és igazgatójának, Stefanescu

Goanga egyetemi rektornak. Stefanescu Goanga, igazgatói székfoglalójában rövid történeti visszapillantásban ismertette a munka tudományos és gyakorlati kérdéseit. Minden termelés két fő tényezőre támaszkodik — mondta az igazgató —: az emberre és az anyagra. A múlt században a termelés az anyagra helyezte a fő súlyt, míg századunkban, főképp Taylor amerikai mérnök utmutatásai nyomán az embert is a termelés anyagi tényezőjének tekintették és a tudományos üzeman alapján kutatták a lehető legkevesebb energiával lehető legnagyobb eredmény elérésének lehetőségeit. E kísérletek és vizsgálatok bizonyították be a kísérleti lélektan egyik leghasznosabb ágának, a képességvizsgálatnak óriási előnyét. Az amerikai ipari termelés hatalmas lépésekkel haladt előre, messze maga mögött hagyván Európát.

Az igazgató ismertette a képességvizsgáló ipari tájékoztatójának és a vele kapcsolatos elhelyező irodának szerepét a nemzeti munka feljavítása érdekében.

Az igazgató beszéde után Radulescu Motru egyetemi tanár, a bucureştii testvérintézet igazgatója üdvözlötte a minisztert és az új intézet igazgatóját.

Beszélt még Nicolae Draganu polgármester, a Kereskedelmi Akadémia képviselője és a román kereskedők és iparosok szövetségének nevében Pencs kereskedő.

Az intézet felavatása és a beszédek elhangzása után, a jelenlevők Stefanescu Goanga igazgató és az intézet asszisztensének vezetése mellett Nistor miniszterrel az előző megtekintették a pazar és modern berendezésű, valóban nyugateurópai kinézetű intézet kísérleti termait, könyvtárát, orvosi szobáját és előadótermét.

A résztvevők a déli órákban a legelkessebb hangulatban oszlottak szét.

Ki akarja sajátítani a Satumare-Szatmári Iparos Otthont az Oradea-nagyvárad munkakamara

Moga Andrei, az oradea-nagyvárad munkakamara elnöke egy bucureştii munkügyi felügyelő kíséretében Satumare-Szatmára érkezett és ott érintkezésbe lépett Mudura Ioan munkügyi felügyelővel. Hárman együtt felkeresték Kocsis Lászlót, a megszűnt ipartestület elnökét és felszólították, hogy engedje át a munkakamara részére az Iparos Otthon hatmillió lejt erős épületét.

Kocsis László kijelentette, hogy a megszűnt ipartestületnek sohasem volt vagyona. Az épület az Iparos Otthoné, mely különálló jogi személyiség. Az épület az iparosok pénzén 1911-ben épült és az adósságokat a satumarei iparosok még a háború után is fizették. Az Iparos Otthon építésekor az ipartestület még nem is létezett.

Érdekes, hogy Moga és társai fel sem keresték Kondor Gedeont, az Iparos Otthon elnökét és meg sem hívták a tárgyalásokra, jóllehet Kocsis Lászlónak, mint az ipartörvény alapján megszűnt ipar-

testület volt elnökének semmi köze sincsen az épülethez. Moga Andrei és a két munkügyi felügyelő azonban mégis az ipartestület megszűntetését akarja felhasználni arra, hogy a munkakamara a vagyontörő épület birtokába jusson.

Satumare kilencszáz iparosának valósággal összetartó kapcsolata az Iparos Otthon, amelyre most a munkakamara szemet vetett. Az érdekeltek aggódva figyelik a fejleményeket.

HALAS TROMF

Egy holdus csengőt Manduláné ajtaján és almisznát kér. Manduláné rá szól:

— Nem szégyenli magát, ilyen erős ember, miért nem megy dolgozni?

— Na és a nagysága, — mondja a holdus — ilyen szép asszony miért nem megy el filmstárnak? Manduláné remekül megvendégelte.

szeg, az ő tulajdonába ment át és mint a pénzüszaszeg tulajdonosa, maga tartozik viselni a kárt. Így van ez annál is inkább, mert az összeget levélbeli utasításra és nem a csekk alapján fizette. Megsértette ezzel a felek között fennálló szerződést. Ami az alkalmazottja ténykedéséért való felelőséget illeti, szintén nem áll fenn a bank érvelése. Az iparos csak alkalmazottjának az ő szolgálatában elkövetett hibáért és mulasztásaiért felel. Már pedig az, hogy ez a hamisítás az iparos szolgálatában történt volna, vagyis hogy erre nézve munkaadójától ilyen megbízást kapott volna, nem igazolható. Ha egy tisztviselő a szolgálati viszonyon kívül harmadik személynél hamisítás alapján használja az ő alkalmaz-

maszó cég nevét, az még nem jelenti azt, hogy a cégnél levő alkalmazotti viszonyból kifolyólag követte el tettét és hogy arra megbízása lett volna. Az iparos tehát ezen az alapon sem felelős.

A bucureşti-i tábla jóváhagyta az elsőfokon illetékes bucureştii törvényszék ítéletét, amely a bankot a már kifizetett összeg újrafizetésére kötelezte. Indokolás, hogy a nála előállott kárért a tulajdonos felel. Megállapították, hogy alkalmazottjára vonatkozólag olyan tényekért, amelyek nincsenek összefüggésben a szolgálati viszonytal és harmadik személyekkel szemben az üzem területén kívül büntendő cselekmény után követelnek el, a munkaadó iparos nem felelős.

Czernóczy Mihály 1867 - 1936

Arad iparosságának nagy gyászja van. E hó 20-án pénteken Czernóczy Mihály cipészmeister, számos aradi iparos intézmény vezetőségi tagja örökre eltávozott körünkből. Halálával alig pótolható veszteség érte Aradváros iparosmozgalmát. Czernóczy Mihály ugyanis Aradváros iparosmozgalmaiban tevékeny részt vett és mindent, ahol csak tehette, jó példával járt elől, szívén viselte iparostársai kulturális és gazdasági érdekeit. Évtizedekig fáradhatatlanul dolgozott, saját erejéből küzdötte fel magát az iparostársadalom elitje közé. Ő alakította meg az Iparos Dalegyületet, amelynek elnöke is volt, továbbá az Iparos Otthon létesítése érdekében is jelentős munkát fejtett ki. Mint az ipartestület előjárósági és az Iparos Otthon vezetőségi tagja, áldozatkészséget tanúsított az iparostársadalom ügyei iránt, igazgatósági tagja volt még az Iparosok Temetkezési Egyesületének és a Hitel-szövetkezetnek is. Személye általános megbecsülésben állott, iparostársainak szeretett „Mihály bácsi-ja” volt. Czernóczy Mihály halálát özvegyén, gyermekén, Imre testvérén kívül nagyszámu rokonsága is gyászolja, de a város iparostársadalma és a jóbarátok, ismerősök is mély részvételt álltak körül Czernóczy Mihály ravatalát. Temetése vasárnap délután ment végbe óriási részvét mellett. Az Abatorului ucca 10 számú gyászházát előzőnlötte a rokonok, iparos-kartársak és tisztelők nagy tömege. Meglátszott a temetésen, hogy nemcsak a család, hanem az aradi iparostársadalom és az aradi magyarság is szívvel-lélekkel gyászolja Czernóczy Mihályt.

A gyászház udvarán felállított ravatalnál Harányi Vince minorita szerzetes adta meg az elhunytak az egyházi végtisztességet. Arad iparossága nevében Közszeghy Emil búcsuzott el általános meghatottságot kelő megleghangu beszédben az elhunytól. Szuchy Pál dr., mint a Magyar Párt negyedik kerületének tagozati elnökét búcsuztatta szép beszédben Czernóczy Mihályt. Aztán megindult a hosszú menet Czernóczy Mihály utolsó útjára a felső temető felé.

Arad iparossága maradandó emléket akar nagy halottjának állítani. A haláleset alkalmából ehatározták, hogy az Iparos Otthonban Czernóczy Mihály-alapot létesítsenek, amelyre koszorúmegváltás címén a következő adományok folytak be: Aradi Iparosok Hitelszövetkezete 1000 lei, Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja 1000 lei, Aradi Iparos Otthon 1000 lei, Mercur R. T. 500 lei. Ezenkívül magánosok részéről a következő összegeket ajánlották fel: Reinhart Gyula 200, Gabos Jenő dr. 100, Fibinger Izidor 100, Merczer Gyula 100, Mizera József 100, Vandracsak Ignác 100, Holó Frigyes 100, Tilyés István 100, Kun József 100, Olariu Iustin 100, Hillyer Mihály 100, Sztojka Kálmán 100, Baricz Máté 100, Uzsoara István 100, Közszeghy Emil 100, Matekovits László 100, Baranyi Ferenc 100, Zombory Gyula 100, Székely Béla 100, Friedmann Emil 100, Riedl Ödön 100, Barthel Ernő 100 lei. Felhívást intéznek Czernóczy Mihály barátaihoz, ismerőseikhez és az összes iparosokhoz, hogy az alapítványt minél nagyobb összeggel támogassák.

Külön csoportban jegyeztek hozzájárulást az Aradi Iparos Otthonnál, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete „Mercur” Aruhtelosztálya tagjai részéről:

Reinhart Gyula 200, Hillyer M. 100, Bakács M. 100, Mercur Rt. cipőáruház 500, Schrodtt Zoltán 100, Nagy Imre 100, dr. Windholz Béla 100, dr. Frint Sándor 100, Jacobi Gyula 100, Seitz Géza 100, Reich József 100, Bloch Károly 100, Goldmann Sándor 100, Lövinger Árpád 100, Németh István 100, Merczer Oszkár 100, Szentgyörgyi Emil 100, Steinfeld és Herskovits 100, Dein Miklós 100, Vajda Béla 100, Dávid László 50, Weiss Arnold 100, Schwartz Árpád 30, Popper Ignác 50, Muzsaj József 100, Bloch Hermina 30, N. N. 20, N. N. 40 lejtel járulak az alapítvány növelő összegéhez

Mi minden tartozik repülőbélyegkötelezettség alá

Domilescu (Cluj)-kelezsavári tanár érdekes előadása a repülőbélyegekről.

Jövő évi január 1-től újra le kell róni a cégtáblák és hirdetmények repülőbélyegeit

A Cluj-kolozsvári kereskedelmi testületek felkérésére Domilescu tanár, a nemzeti repülőalap kiküldött ellenőre nemrégiben szakelekedést tartott a repülőbélyegkötelező alkalmazásának vitás eseteiről. Ennek az előadásnak az alapján közöljük a következőket.

A repülőbélyegkötelező alkalmazásánál a hirdetéseken, reklámokon és a borderokon, valamint a borderók kiállítására tekintetében nagyon sokan nem alkalmazkodnak az utasításokhoz. Jövő január 1-től újból fel kell bélyegezni, illetve új borderókat kell készíteni.

Az előadó véleménye szerint a több nyelven készült hirdetések, reklámok, cégtábláknál minden egyes nyelv után külön le kell róni a hirdetési tábla nagysága szerinti bélyegét. A kocsiokon, teherkocsiokon, stb. alkalmazott reklámok szintén borderón bélyegezendők.

A mozgókép-színházakban vetített hirdetések bélyegilletékéért egyformán felelősek a hirdető és a moziutalajdosos.

Ugyancsak az előadó véleménye szerint az üzletekben és kirakatokban lévő árukon elhelyezett az áru megnevezését, minőségét vagy árát jelző címkék is bélyegkötelesek és ha eok van, akkor százanként ajánlja borderóba foglalni és a bélyegét ott leróni.

Ugyancsak bélyegkötelesek véli a fali, asztali, előjegyzési naptárakat, ha azokon cégnyomás vagy reklám van; függetlenül attól, hogy pénzért árusítják vagy ingyen adják. Bélyegkötelesek az étlapok, színházi és egyéb programok, melyekre cégek címei vagy reklámjai vannak rányomva, ugyancsak a cégnyomással vagy valamilyen árucikk reklámjával ellátott számlójegyzékek és blokkok. Ezekre nézve az aviatikai bélyegek központjánál kérhető egy globális megállapítás a bélyegek megváltására.

A nemzeti repülőalap központi vezetőségének egy újabb rendelkezése értelmében az Iliami Sors-

játék, a CAM (állami monopól) irodáinak és üzleteinek, dohánytőzsdéknek cégtáblái és reklámjai bélyegkötelesek. Ugyancsak az újságok cégtáblái és reklámja, kivéve a lap tartalmát jelző hirdetéseket.

Minden kereskedelmi reklám jellegű hirdetés, uccán és nyilvános helyiségben osztogatott szóró-cédula bélyegköteles. Alkalmában minden, aminek reklám a célja, függetlenül a formájától.

A részvényszereseknek a pénztárnaplón és leltáron kívüli szabályszerűen felbélyegzett jegyzőkönyvet kell tartaniuk külön a közgyűlések és külön az igazgatósági ülések céljaira.

Az alkalmazotti (4 és 8%) adók befizetésére szolgáló könyv nem bélyegköteles. Az adófizetésre vonatkozó, az adóhivatalhoz benyújtandó statokra azonban a repülőbélyeg akkor kell felragasztani, amikor a fizetés történik, függetlenül attól, hogy az adó befizetése mikor történik (pl. hetifizetések esetén).

A megrendelési lapok (jegyek) a megrendelés szállításhoz történt elfogadása esetén azonnal bélyegezendők, nyugta gyanánt, és két részből álló bélyeggel.

A szállítási, átadási, átvételi, expedíciós, kísérő, stb. jegyek, jegyzékek, bonok, elismervények, bárhol is neveztesse azokat és akár alá van írva, akár nem, a kibocsátó vagy átvető részéről és függetlenül attól, hogy a számban lévő áru-ról számla is kibocsátatik vagy nem, nyugta gyanánt bélyegezendők. Ugyancsak nyugta gyanánt bélyegezendők az árut kísérő számlamásolatok és borderók, jegyzékek.

Előadó szerint nyugta gyanánt bélyegezendők a választásra küldött áruk átvételi jegyzékei.

A 100 lejig terjedő számlák és nyugták repülőbélyegkötelezettsége még nem tisztázott.

A számlaörlesztésre történő részletfizetés akár elismervénnyel történik, akár a számlával vagy bonnal eszközölendő, melyen 1% repülőbélyeg ro-vandó le.

Timişoara-Temesváron a textilárukat és fémárukat is maximálták

A Timişoara-temesvári városi tanács a maximálásban sokkal tovább ment, mint a többi Ardeal-erdélyi város, mert irányárakat állapított meg a textil és ruházati cikkek, valamint a fémárak számára is. A ruházati cikkek vonatkozásánál főképpen a tömegárakra vonatkoznak az irányárak, a finom árult pedig mentesítették az ármegeállapítás alól. A Timişoara-temesvári irányárak a következők:

Textilárak maximálása kiskereskedelmi forgalomban: Sifon (78-80 centiméter széles) 28-29 lei, Amerika-szövet (68 cm.) 17-21), Indián (80 cm.) 29-35 lei, Sada (40 cm.) 18-22, Stamba (70 cm.) 24-35, Barchend-szövet (70 cm.) 28-38, tennisz-vászon (68-70 cm.) 25-35, Molton (70-75 cm.) 38-40, zefir (70-80 cm.) 28-37 lei, perkal (80-90 cm.) 28-42, puplin (80 cm.) 52-70, lepedő 140 cm.) 70-100 lei, gyapot (70-100 cm.) 37-70 lei, Atza (70-100 cm.) 28-36 lei, posztószövet (140 cm.) 145-400 lei méterenként. Ruházatkodási cikkek: ingek 110-165 lei, sifonból 175-240 lei, puplinból 260-395, alsónadrág rövid (olcsó áru) 60-70, prima áru 96-120, hosszú alsónadrág (molino) 97-110, prima 130-170 lei, pamut zokni 12-32, flor 30-50 lei, női harisnya pamutból 25-50, flohr 55-150 lei. Kész öltönyök napi áron: férfi öltöny 600-2.300, télikabát 950-3.800, felöltő 700-2.800, filzkalap 100-230, nyulszőrkalap 400-700 lei, prémsapka 130-500, sárcipő (férfi-eknek) 185-225, rőfi 160-220, fiuknak 180-195 lei, leánynak való 140-165, gyermekek részére 130-145 lei, hócipő férfi részére 325-360, nőnek 240-400, fiuknak 285-300 lei, leányoknak 200-260, kis gyermekeknek 190-225.

Fémárak: Rézlemez 115-140, rudban 105-135 lei, alumínium 150-175 lei, vörösréz táblában 100-130 lei, rudaru 110-120 lei, aszbesztlemez kilónként 30-36 lei. Préselt lapát 30-36, kovacsolt 36-40 lei, nagy kalapács 100-112, kicsi 60-68

lei, vasút kilónként 15-19 lei, kasza 110-130, másodosztályu 80-100 lei, szögek kilónként 16.50-40 lei, ekevas nem átlukasztott 22-24 lei, betonvas 10.20-11 lei kilója. Kovácsvas 11-13, acélvilla 25-36, gereblye 750-1.200 lei. Lánc kilója 38-65 lei, nittek 100 darabonként 200-400, olom kilója 24-28, kapa 36-40, acél 20-80, kocsiten-gelyhez való beföldi áru kilója 34-36 lei, eke 1.750-3.050 lei, drót kilója 16-42, csavarok darabja 2.60-4, feketepléh 14.20, galvanizált pléh 22-29, szekerke 50-70 lei.

Uj vezérigazgatót választott az UGIR.

Mircea szenátornak, a Cluj-kolozsvári iparkamara parlamenti képviselőjének halálával megürsedett az UGIR (Romániai Gyáriparosok Szövetsége) vezérigazgatói széke. Most döntött a gyáriparos szövetség Mircea megüresedett helyének betöltéséről. Az Ugir új vezérigazgatója Gheorghiu, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium adminisztratív államtitkára lett, aki méltóságáról lemondott, hogy a gyáriparos szövetség vezérigazgatója lehessen.

PRIVAT SZERENCSE.

Nagy vasúti szerencsétlenségről beszélgettek a kávéházban, amelynél sok ember sebesült meg.

— Ebből az összeütközésből, — szólalt meg végre Mandula, — egyedül én menekültem ép-kél-láb.

Persze, rögtön feléje fordult a közfigyelem, igazolt kérdések hangzottak el, Mandula pedig nyugodtan kezdett bele történetébe:

— Menekülésem története ott kezdődik, hogy leköttem a vonatról...

Fajmadár- és kisállat-kiállítás
Braşov-Brasóban.

Braşovban a napokban kisállat- és fajmadár-kiállítást rendeztek. A kiállításnak nagy sikere volt, sokan látogatták a a szebb példányok tulajdonosait a rendezőség érmekkel és oklevelekkel tüntette ki.

KINDERMUND.

— Aber Kind, du fragst und fragst. Weisst du denn nicht, dass einmal ein kleines Maedchen aus Neugierde gestorben ist?

— Vati, was wollte denn das kleine Maedchen wissen?

— Megszűnt a bortermelők poharazási joga. A szeszmonopol vezérigazgatósága legutóbbi körrendeletében megszünteti a bortermelők poharazási jogát. A rendelet arra hivatkozik, hogy a földművelésügyi minisztérium kívánságára tiltják meg most a termelőknek a poharakénti kimérést az eladási helyiségekben és ezért utasítja a monopol vezérigazgatósága a pénzügyi gárdát, valamint a többi ellenőrző szerveket, hogy a szesz törvény 169. szakaszának 4-ik bekezdését okvetlenül tartassák be a termelőkkel. Eszerint a szőlősgazdák bort csupán zárt vagy nyitott edényekben, a kimérési helyiségben való fogasztás joga nélkül adhatják el, saját termékük palinkát pedig csak zárt és „etikettel” ellátott üvegekben adhatnak el.

PRAKTIKUS BERENDEZKEDES.

Egy fiatal orvos nagyon elegáns rendeltet rendel be magának, amelyben többek közt két váróterem is van. Egyik barátja megkérdezi tőle:

— Minek kell neked két váróterem?

— Tudod, kérék, — hangzik a magyarázat — az egyikben a betegek várnak engem, a másikban én várom a betegeket.

BEIM JUVELIER.

— Ich... äh... ich..., — stottert der junge Mann im Juveliergeschäft.

— Fraulein, reichen Sie mal die Schatulle mit den Verlobungsringen her, — erfasst der Kaufmann die Situation sofort.

— A személyzeti adókimutatások felülbélyegzése. Nemrégiben a Monitorul Oficialban megjelent egy pénzügyminiszteri rendelkezés, amely utasításokat tartalmaz a négyszázalékos személyzeti adókimutatások felülbélyegzésére. A bélyeggyűjlesztési főnöke közli az érdekeltekkel, hogy a „Registru de personala” (személyzeti kimutatási ívek) repülőbélyeggel látandók el, még pedig minden lapra két leles repülőbélyegyet kell ragasztani. Nemcsak a pénzügyigazgatósághoz benyújtandó ívekre, hanem a vállalatoknál őrzött kimutatásokra is fel kell ragasztani a két leles repülőbélyegyet. A pénzügyigazgatósághoz érkezett rendelet értelmében a személyzeti fizetési íveket 1936 április elsejéig visszamenőleg kell a megfelelő repülőbélyeggel ellátni. Miután a bucureşti-i központi repülőbélyegbizottság közgei gyakori ellenőrzést tartanak, ajánlatos az érdekelteknek mielőbb ellátni a szükséges bélyegeket a személyzeti kimutatásokat.

OPTIMISTA.

Az öreg méltóságos asszony bizony elmúlt már nyolcvan éves. Beteges és rosszul lát. Nemrég egy fiatal szobalányt fogadott fel, akivel nagyon meg volt elégedve és így szólt hozzá:

— Fiam, ha továbbra is ilyen jól viseli magát, nálam lehet élete végéig.

Hogyan róják ki a forgalmi adót
a ruhakészítő műhelyekben készült ruhákra

A pénzügyigazgatóságok közlik, hogy a pénzügyminisztérium rendelete alapján a ruhakészítő műhelyek forgalmi adójának megállapítása a következőképpen történik:

1. Ha a ruha a műhely által adott anyagból készült, akkor a ruha eladási ára után kell a forgalmi adót számítani.

2. Ha a ruhát megrendelés alapján, a megren-

delő által hozott anyagból készítik, akkor a készí-
tési díj után fizetendő a forgalmi adó.

3. Ha a megrendelés üzlet számára történt, akkor a kereskedő köteles a forgalmi adót az anyag után kifizetni.

4. Ha viszont a kereskedőt mentesítették a forgalmi adó megfizetése alól, akkor ugyanazt az összeget köteles fizetni, amit a műhely fizet a munkadíj után.

Ujabb pénzügyminiszteri utasítás
a forgalmi adó ellenőrzésére

A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz a vállalatok forgalmi adójának ellenőrzésével kapcsolatban és rosszaságát fejezi ki afőlé, hogy az ellenőrző közegek megelégedzenek annyival, hogy a minisztérium által leküldött jegyzőkönyvminták rubrikált kitöltik, holott — mint a körrendelet mondja,

„az ellenőrzésnek nem ez a módja”.

A pénzügyminiszteri rendelet előírása szerint:

1. Gondosan felül kell vizsgálni a gyárakba bevitel nyersanyagokkal kapcsolatban az összes könyveket és igazoló iratokat. Ugyancsak bevizsgálandók a könyvek és iratok a nyersanyagok feldolgozásával, a gyárban található készárúkészletekkel és a rakárakban elszállított készletekkel kapcsolatban.

2. Figyelembe veendő a gyártási eljárás, vala-

mint a nyersanyagból nyert készárumennyiség százalékos arányban is kifejezve.

3. Megállapítandó, hogy az adó fizetése megtörténik-e a törvény előírásainak megfelelőleg.

4. Megállapítandó, hogy az adó a vásárlótól számla szerint befizetett összeg után lesz lefizetve.

Mindezekon felül pedig az ellenőrző közegek tartoznak megvizsgálni minden egyes vállalat speciális körülményeit is, amire nézve a minisztérium nem adhat általános rendszabályokat. Ahol pedig a vizsgálat útjában bármilyen tekintetben nehézségek mutatkoznak, akár a törvényes intézkedések alkalmazását, akár a könyvek vezetését, akár egyéb körülményeket illetően, ott az ellenőrző közegek kötelesek azonnal értesíteni a közvetlenül fölöttük álló hatóságot e ennek megadni az összes szükséges felvilágosításokat.

Hadrianus római császár korabeli pástétom
a szállóipar nemzetközi szövetségének
nagyszerű villásreggelijén

A Londonban székelő „Alliance”-nak nevezett szállodai világszervezet végrehajtóbizottságának ülése alkalmából Budapesten Német Aladár alelnök és neje vasárnap délelőtt a Britannia-szállóban villásreggelit láttak vendégül 18 állam delegátusait és a magyar idegenforgalom tényezőit. A Britannia üvegtermében felállított francia búffé valóságos szakácművészeti kiállítás volt: a hideg talak legelsője „Hadrianus Cézár pástétoma” volt, melyet kétszer éves recept után készített remekbe Victoria Ferenc főszakács. Ezzel a tállal nyerte pár héttel ezelőtt a Berlini Szakácművészeti Kiállítás aranyérmét. E „cézári” fogás méltó társai voltak:

Balatonai fogás inyes módra
Harcassaleet kocsonyában, söld mártással
Nyulbordačka erdész módra
Marhanyelv pástétom Zephir módra
Beveri tojás háziasan
Libamájselet Derby módra
Borju és kecske Szondy módra
Roquefort safrárral
Szendvicsek
Meleg sajtok
Gyümölcs

A világ szállodalparának vezérférfiai még a „remekműveknél” is jobban méltányolták a magyar búffét, mely a Szondy Sörözőben és a Vadász teremben nyújtotta eredeti nemzeti jellegű meglepetéseit. Igazi bográcsban, szabad tűz felett fortyogott az édespaprika illatu borjupörkök. Mellette főtt a debreceni kolbász. A malac-kocsonya népies tállakon kínálta magát. A hortobágyi fonatost a vendégek előt sodorta és dobta sietőre zsirba egy tűzről pattant menyecske. 12 elmes szerkezetű lopból tízenként egy magyar fajtort kóstolgattak!

Két hatalmas kandalló lobogó hasábfáinál ültek: Sir Francis Towle, az A. I. H. elnöke, a hatalmas Gordon-társaság feje, a londoni Goring, a berlini Adlon, a heidebergi Gabler, a hamburgi Haerlin, a brémai Vollmer, a kopenhágai Olsen, az athéni Petracopolous, a hollandi „Horeca” elnöke Van Stigt, az olasz szállodai fascista szervezetek elnöke: On Cesare Pinchetti, a gigantikus CIGA társaság elnöke: Gr. Uff. Campione, a francia Ferreyrolles, a japán Yamaguchi, a montercarlói Rolfó, a stockholmi Ljunghoviet, a svájci szálloda-
király.

dr. Seiler, a csehszlovák delegáció feje: Smolík, a magyar elnök: Marencich Ottó stb. Lady Towle-nak annyira megtetszett egy himzett magyar párna és egy kovácsolt vas hamutartó, hogy azokat a háziga emlékül nyomban felajánlotta neki. A török Reahid Savet fejt megragadták a Szondy söröző török-magyar vonatkozásai és a Haranghy falfestményekről fényképeket kért. Major Black, a londoni Grosvenor House Hotel elnöke a magyar benyomások hatása alatt elhatározta, hogy a Hortobágyra utazik igazi mézeseket és gulyákat látni.

DISZEBÉD A PALATINUSBAN.

A külföldi szállodások tiszteletére vasárnap délelőtt a margitszigeti Palatinus hotelben volt pompás diszébéd, amelyen az összes külföldi vendégek közül megjelentek a főváros, a kormány, a Gyógyhelyi Bizottság és az egyéb idegenforgalmi intézmények képviselői is. A Margitsziget igazgatóságát ifjabb Horthy Miklós és Gellér Mihály elnök vezérigazgató képviselték. Az ünnepi beszédet az Alliance elnöke, Sir Francis Towle mondotta, aki meghatótságnak és elragadtatásnak adott kifejezést.

A vendégek késő délután még emelkedett hangulatban ültek együtt az ünnepi alkalomra gyönyörűen felszerelt étteremben.

IGY IS LEHET.

Kohn elmondja Grünnek, hogy a vonaton elvittek a készletkáját.

— Na és mi volt benne?

— Semmi értékes. Két imakönyv, egy pár cics és egy mezike. Képelem, milyen dühös volt a tolvaj, mikor látta, hogy a táskában nincs semmi.

— Ugyan, miért lett volna dühös? Hát ha egy vallásos zsidó volt?

SZERENYSEG.

A pesti utcákról eltűntek a koldusok, ezzel szemben elszaporodtak az uccai kereskedők.

Egy ur gyanútlanul sétál az utcán, egyszerre csak megszólítja egy ember:

— Nagyságos ur, vegyen szappant.

— Köszönöm, nincs rá szükségem.

— De, kérem, — mondja a koldus — legalább egy darabot vasárnapra.

A déval (Deva) kereskedők azt akarják, hogy maximálja a kormány az üzletbérletet is.

A devai kereskedők egy része úgy találta, hogy akkor, amikor az árakat maximálni akarják, sőt részben már maximáltak is, teljesen lehetetlen helyzetet idéz elő, hogy a kereskedő ugynevezett fix rezsitétélei maximálátlannul maradjanak és a házigazda a házbért tetszés szerint emelhesse. A lakás legalábbis olyan elsőrangú életszükségleti cikk mint az élelem és amíg a maximálási törvény számos kevésbé fontos árucikket meg akar védeni a drágításól, addig az üzletbérlet elfelejtkezik. A devai kereskedők azt javasolták, hogy az üzletbérletet az 1929-30. esztendei bérlet hetven százalékában lehetne maximálni, mert ez felelne meg a mai kereseti és jövedelmi viszonyoknak és kielégítené úgy a háztulajdonos, mint a bérlő érdekeit. Ezzel a kérdéssel foglalkoznia kell az összes ipari és kereskedelmi testületeknek.

★

METAMORFÓZIS.

Reszegre ur a feleségével Tápióbütyökre utazik. Az egyik állomás előtt az asszony megszólal:

— Látd, Móri, hogy változnak az idők.

— Na, mi történt?

— Azelőtt, ha utaztunk és a vonat egy állomáson megállt, azt mondtad: Herminkám, drágám, ne menj az ablakhoz, mert ha az utasok meglátnak, nind ide akarnak majd beszélni.

— Na és most?

— Most azt mondd: Dugd ki a képedet, Hermin, nehogy valaki beszélljön.

★

Háromemeletes székházat épít a Sătmăre-szarmári munkásbiztosító.

Ipari és munkáskörökben rendkívül sok panasza hangzott el a Sătmăre-szarmári munkásbiztosító ellen azért, mert az orvosi rendelés, kicsi szobában végzik, ahová egy tömegben beterelek a betegek — nőket és férfiakat vegyesen (akár-zeak Oradea), — és a fogműterem pincsehelyiségben van. A tagok követelik a betegpénztári szervek egységesítését, főként a betegvizsgálásnál szokásos lealázó rendszer megváltoztatását. A munkásbiztosító engedélyt a tagok ostromának és hérmillió lelt vett fel az ezévi költségvetésbe a Sătmăre-szarmári székház felépítésére. A munkásbiztosító új épülete a Mihai Viteazul-uccar fog állani, a régi székház helyén és háromemeletes lesz. Legfelsőbb emeletén az irodákat helyezik el, a második emeleten lesz a gyógyszerár és fogműterem, az orvosi rendelők és kisebbezérű kórház fog állani a tagok rendelkezésére. A munkálatokat december elseje után megkezdik.

★

RÉMES TÖRTÉNET.

Döcög meséli Pöcögnek:

— Képzeld csak, tegnap autókiránduláson voltunk és egyszerre csak egy lejtőre értünk, amely a Marosba vezet.

— Rémes.

— Ez még semmi. Száz kilométeres gyorsasággal rohantunk lefelé, egyszerre csak szemközt rohan belénk egy autó.

— Borzalmas.

— Ez még semmi. Az autó a hirtelen fékezésről farolni kezdett és elkezdünk csuszni lefelé a Marosba.

— Irizatos.

— Ez még semmi. A feleségem elkezdett sikoltani és hirtelen elvesztette a hangját.

— Rettenetes.

— Ez még semmi. Most jön a szörnyű.

— Belesetettek a vízbe?

— Nem. De félóra múlva megjött a feleségem hangja.

★

Szigoruan ellenőrzik a hontáriparosokat.

Nemrégiben leérkezett az aradi munkügyi felügyelőhöz a munkügyi minisztérium ama rendelkezése, amelynek értelmében az iparrendély nélkül dolgozó iparosokat szigoruan ellenőrizni kell. Pacurar Octavian helyettes munkafelügyelő végigjárta a várost és szigorú ellenőrzést gyakorolt annak megállapítása végett, hogy vajjon dolgoznak-e iparrendély nélkül. A razia eredménye néhány kihágási jegyzőkönyv. Azokat az iparosokat, akik iparrendély nélkül dolgoznak, szigoruan megbüntetik.

A pénzügyminisztérium, vagy a munkaügyi minisztérium hatáskörébe tartozik a kisipari hitel

Bizottságot delegált a pénzügyminisztérium a munkaügyi minisztérium, sőt a Banca Nationala is az ipari hitel ügyében, mégis félt, hogy a sok baba közt elvesz az ipari hitel.

A hitelkérdés rendezésével kapcsolatos munkálatok során, mint mi is megírtuk, a pénzügyminisztérium külön bizottságot létesített a kis- és kézműiparosok hitelkérdésének szabályozására. Ezzel párhuzamosan a Banca Nationala is kinevezett egy külön bizottságot a kisipari hitel megteremtésére. Volt azonban egy bizottság a munkaügyi minisztériumban is, amely nyár óta dolgozik és majdnem elkészült a munkájával. Ez a bizottság a kisipari szövetség kezdeményezésére keletkezett. Amikor október közepén a pénzügyminisztérium kinevezte a maga bizottságát, a munkaügyi minisztérium nem küldött ki delegátust a maga részéről ebbe a bizottságba és mai napig is teljesen távol tartja magát ennek a munkájától.

A helyzet jelenleg az, hogy a munkaügyi minisztérium kisipari hitelbizottsága teljesen elkészült a maga törvénytervezetével, mialatt a pénzügyminisztérium bizottsága még a kérdés általános meg-

vitálásánál tart. A munkaügyi minisztérium, mint hírlík, azért tartja távol magát a pénzügyminisztériumbeli munkálatoktól, mert véleménye szerint, a pénzügyminisztériumnak csak az lehet a szerepe a kisipari hitel kérdésében, hogy pénzzel lássa el a létesítendő kisipari hitelintézetet.

A két minisztérium közötti hatásköri vita természetesen késlelteti a kisipari hitelintézet megvalósítását. Egyelőre az történt, hogy legutóbbi ülésében a pénzügyminisztériumbeli bizottság megkezdte a munkaügyi minisztérium törvénytervezetének tárgyalását, azzal a céllal, hogy csak intézkedéseit hozza összhangba a kormány által elgondolt szövetkezeti akció alapvonalaival.

A pénzügyminisztérium szándéka tehát kétségtelenül ellenkezik a munkaügyi minisztérium elgondolásával és tartani lehet attól, hogy a két rivalizáló minisztérium között el fog sikkadni maga a kisipari hitelintézet.

Különös építési per Cluj-Kolozsváron

Háromemeletes tervezetet adott be és négyemeletes házat épített egy Cluj-kolozsvári egyetemi tanár, — a mérnöki hivatal nem adott lakhatási engedélyt.

A közigazgatási tábla elé kerül a mérnöki hivatal és az egyetemi tanár építési konfliktusa

Cluj-Kolozsváron, a Regina Maria 46 szám alatt ez év nyarán Petre Porutiu dr. egyetemi tanár modern, négyemeletes bérpalotát építtetett. Bár a bérpalotának már minden lakrésze el van foglalva és a földszinten lévő üzletek hónapok óta nyitva vannak, jogilag a bérpalota lakatlan, mert a városi mérnöki hivatal az ugynevezett lakhatási engedélyt nem adta meg, mert úgy találta, hogy az épületet a bemutatott tervekkel ellentétben készítették el. A helyzet jelenleg az, hogy a háztulajdonos harcban áll a város tanácsával és ez a harc legközelebb a közigazgatási tábla előtt fog eldőlni.

A nagyszabású bérpalota felépítése után Petre Porutiu dr. egyetemi tanár a szokásoknak megfelelően arra kérte a mérnöki hivatalt, hogy a lakhatási engedélyt adja meg. A mérnöki hivatal közgei kiszálltak a helyszínre és megállapították,

hogy a lépcsők az épület befogadóképességéhez viszonyítva nem elég szélesek, a felvonókészülék nem felel meg a biztonsági követelményeknek és ami a legfőbb kifogás volt, az, hogy bár a bemutatott építési tervek csak három emeletre szóltak, voltaképp négy emeletet építettek és a negyedik emeleten lévő szobák méretei nem felelnek meg az építési előírásoknak. Természetesen ezt a határozatot a tanár nem vette tudomásul. A felvonókészüléket kijavíttatta, a lakásokat bérbe adta és újból kérte a lakhatási engedély megadását.

A mérnöki hivatal előterjesztése alapján a tanács a hó 3-án ismét megtagadta a lakhatási engedély kiadását és ez ellen az elutasító intézkedés ellen a háztulajdonos a közigazgatási táblához felebbezett, amely a napokban fog dönteni az érdekes építési ügyben.

A pénzügyminiszter nem tűri, hogy közhatóságok forgalmi adómentességéből magánvállalatok huzzanak hasznot

Abban a rendeletőzönben, amellyel a legutóbbi napokban a pénzügyminisztérium valósággal elárastja az alárendelt hatóságokat, feltűnést kelt és megemléstésre méltó az alábbi intézkedés:

A minisztérium a forgalmi adóörvény helyes alkalmazása szempontjából a következő utasítást adta ki:

Számos közintézmény van, amely saját szükségleteinek ellátására belföldi gyáraktól vásárol. Természetes, hogy az illető árucikkért a termelő gyár köteles megfizetni a forgalmi adót. Mégis az történt, hogy némely közhatóság kényelmes módját találta meg annak, hogy takarékoskodjék. Megál-

lapodott ugyanis a gyárakkal, hogy a forgalmi adó elintézését magára vállalja és így a forgalmi adó összegét levonja a vételárból, azután pedig a minisztériummal interveniál és kéri, hogy mentseik fel a tételt forgalmi adó megfizetése alól.

Ez a rendszer azonban törvényellenes. A forgalmi adót az köteles fizetni, aki a gyártmányt forgalomba hozta. Semmiféle szerződés nem változtatja meg a törvény határozott rendelkezését. Minden közhatóságnak költségvetése és a költségvetés keretén belül a közhatóság tartozik megfizetni azt, amit vásárol, nem pedig a kintár.

Az ilyen eljárásból még másféle zavar el származhatik. Ezért is a pénzügyminiszter kifejezetten úgy rendelkezett, hogy

személy semmiféle kivételt nem tesz és a közhatóságoknak sem engedélyezik a forgalmi adó leírását.

A gyáros minden esetben köteles megfizetni a forgalmi adót. A szállítókkal kötött szerződés ezzel ellenkező minden intézkedése érvénytelennek tekintendő.

DER FORSCHER.

— Entschuldigen Sie, Sie kennen sich doch hier schon aus, können Sie mir sagen, wie ich am sichersten durch den Urwald komme?

— Am sichersten? Als Löwe oder Tiger verkleidet.

Dési Károly

furnir

és fakeskedő

Arad, Str. Horia 1

Timişoara, IV. Str. Brătianu 21

Szanatóriumot épített az Oradea-nagyvárad munkakamara.

Mult csütörtök este ülést tartott az Oradea-nagyvárad munkakamara elnöki tanácsa. A tanács tagjain kívül részt vett az ülésen Clonda munkügyi felügyelő és Buth Gyula miniszteri kiküldött is. A tanácsülésen hosszasan foglalkoztak a felosztott szanatórium ipartestület vagyonának kérdésével és a volt ipartestület egyes ingóságainak elárverezésével.

A munkakamarától a P. T. T. kulturális egyesülete kérte, hogy járuljon hozzá egy szanatórium építési költségeihez.

A tanács a kérést visszautasította azzal, hogy: „A munkakamara is rövidesen szanatóriumot akar építeni és erre kell a pénz. Majd a Take Jonescu-uccai főiskolának szavazott meg a tanács 10 ezer leit, amelyet az iskola az építkezéseinek befejezésére kért.

NEM BABONAS.

Nőülni készült Döcög és Pöcög, a barátja, feleségül mondta neki:

— 13-ikán akarsz nőülni? Baj lesz, meglátod.
— Aber, — legyintett Döcög, — ostoba babona! Aztán megtörtént az esküvő és elutaztak nászútra. Az újdonsült asszony pedig még a végállomás előtt kiesett a vonatból és szörnyethalt. Döcög szegény, egyedül jött haza.

— Látod, — mondta neki Pöcög, — mondtam, hogy ne nőülj 13-án, de te nem hallgattál rám.

— Te chamér, ami vagy, — vigyorgott Döcög, — hát azt hiszed, hogy 12-én nem löttem volna ki épügy a vonatból...?

Jogtalanul maximálta Timişoara-Temesváron a szállodai szobák árát a városi tanács.

Timişoara-Temesvár város a különböző közszükségleti cikkek árának maximálása során a szállodai szobák árát is megszabta. A szállodások véleménye szerint erre nincs törvényes alap, mivel sem az idegenforgalom emeléséről szóló törvény, sem pedig a minisztertanácsnak az ármaximálásra vonatkozó rendelete nem írja elő a szállodai szobák árának maximálását. Hangsúlyozzák, hogy Timişoara-Temesvár az egyedüli város az egész ország területén, ahol a szállodásoknak előírták, hogy a szobákért mennyit kérhetnek. A helybeli szállodások emlékiratot intéztek az iparügyi és kereskedelmi miniszterhez, ezenkívül beadvánnyal fordultak a helybeli közigazgatási felülvizsgálati bírósághoz is.

TÖRTÉNELMI CSALAD.

Történelem-óra volt:

— Móricka, — mondta a tanár — mit tudsz Napoleonnól?

— Napoleon, — hangzott Móricka prompt válasza, — pont olyan volt, mint az én tatám.

— Hogy-hogy? — hűledezett a tanár.

— Ő is kicsiben kezdte.

A tanár nyelt egyet, aztán még egyszer próbálkozott:

— Azt mondd meg nekem, hogy ki volt az utolsó Árpád?

— Az én tatám.

— Megörültél?! Honnan veszed ezt?

— A mamám mindig azt mondja neki: Árpád, te egy utolsó vagy.

Klein Jenő

könyv- és adószakértő

az „Az Iparos” munkatársa, Oradea, Strada Laurian 8. — Jutányos tiszteletdíj mellett ad felvilágosítást bárkinek adótechnikai, bélyegilletéki és könyvelési ügyekben. — Rendelkezésre áll folyamatban levő konkrét adóügyekben is.

RAVASZ KLIENS.

— Mit gondolsz, ügyvéd ur, mi lesz a per sorsa?
— Az előadottak alapján okvetlenül megnyerjük.

— Akkor nem perelek.

— Miért?

— Mert én az ellenfelem álláspontját mondtam el.

Véget ért az aradi asztalosstrájk

Az aradi bútorkészítő ipar munkáját egy héten leaszta a munkabeszüntetés békította meg. A munkásság 36 százalékos béremelési követelést terjesztett a munkaadók elé és miután a közvetlen tárgyalások akkor eredménytelenül értek véget, a munkásság a munkügyi felügyelőséghez fordult, majd beazította a munkát. A munkafelügyelőség közbenjöttével csütörtökre ismét megindultak a tárgyalások, amelyek szombat este 10 órára eredménnyel zárultak. Pacurariu Octavian munkafelügyelő közvetítésével a munkaadók és a munkások megállapodtak a vitás bér-kérdésben, amennyiben

a munkaadók egy leus órabéremelést biztosítottak alkalmazottaik számára.

a munkások megbízottai pedig tudomásul vették ezt

az ajánlatot, amelyet kötelező módon elfogadtak. Az egyik aradi üzemben részben darab-munkarendszer szerint fizetik a munkásokat és tekintetben tényleges megállapodás nem jött ugyan létre, elvben azonban itt is egyezkedési alapot létesítettek és a vállalat vezetője, valamint a darab-bérre dolgozó munkások között most majd közvetlen tárgyalás indul meg és ekkor rendezik a bér-kérdés eme pontját.

Hát olyan nagyüzem képviseltette magát a tárgyalásokon, amelynek műhelyeiben tíznél több munkás dolgozik. Ezek szerint a Lengyel Lőrinc, Loebel és Lindemann, Bruckner Lipót, Reinhart Gyula, Sfát Vichentie, Uzsora és Bruckner Béla-cég képviselői írták alá a megállapodást, amelyet Pacurariu munkügyi felügyelő ellenjegyzett.

Módosítják a repülőbélyegtvényt.

Emberségesebbé teszik a repülőbélyegeket ellenőrzését

Enyhíteni fogják a szigorú büntetéseket is.

Az Argus szerint karácsonyra hozzák ki a tervbe vett új törvényt

Ha hinni lehet annak a „beavatói forrásnak”, amelyre az Argus hivatkozik, az egész iparos és kereskedőtársadalom számára értékes karácsonyi ajándékot jelenthet a készülőben lévő új törvény, amelynek célja a nemzeti repülőalapról szóló törvény módosítása.

A repülőbélyegekről szóló törvénnyel szemben nemcsak az iparos és kereskedőtársadalom, hanem Románia egész lakossága szinte példás magatartást tanúsított. Talán ez volt az egyetlen illetéktörvény, amely ellen senkinek sem jutott eszébe, sőt nem akadt olyan sem, aki a megszabott taxákat sokalta volna. Mindenki felismerte a nagy célt és meghozta érte az áldozatot.

A sérelmet nem az okozza, hogy újabb címen kell illetékeket fizetni, hanem inkább az, hogy a törvény félreértésekre, téves magyarázatokra szolgáltat okot és a legszigorúbb büntetéssel sújtja azt is, aki teljes jóhiszeműséggel magyarázza a törvényt.

Megirtuk, hogy a repülőbélyegtaxákból már az elmúlt költségvetési év második felében is 520 millió lei folyt be, holott az előirányzat nem volt több háromszázmillió leinél. A folyó évben is jóval meghaladja a befolyt összeg az előirányzatot.

Ez is lehetővé teszi azt, hogy kormánykörökben teljes mértékben figyelembe vegyék a kereskedelmi érdekesülletek különböző felterjesztéseit és az UGIR tervezetét is. Belátják azt, hogy a törvény magyarázata és a végrehajtás körül igen sok esetben sérelmes gyakorlat fejlődött ki, amelyet sürgősen meg kell szüntetni. Ezért új törvényjavaslat készül, amelyet még karácsonyig meg akarnak szavazni és amely a törvény homályosságait el fogja oszlatni, hiányos rendelkezéseit pedig kiegészíti.

Remélni lehet, hogy az új törvény intézkedni fog arról is, hogy megsemmisítsék mindazokat a kihágási eljárásokat, amelyeket a téves törvényt magyarázatok alapján tettek folyamatba és amelyeket a törvény kihirdetése és a végrehajtási utasítás életbe léptetése közötti időben állapítottak meg. Ebben az átmeneti időben ugyanis nem volt módjában senkinek sem úgy magyarázni a törvényt, ahogy azt a végrehajtási utasítás utólag megállapította.

A repülőalap most vizsgálja felül az ilyen természetű kihágásokat. A törvényjavaslat megszerkesztésénél mindenképpen figyelembe fogják venni a kereskedelmi érdekképviselők, valamint az UGIR felterjesztéseit.

1.40 százalékos proporcionális illeték alá esik mindennemű közszállítás

A pénzügyminiszter a közszállítási szerződések bélyegilletéke ügyében a következő körrendeletet adta ki:

A bélyegtvény 15-ik szakaszának 3-ik paragrafusa szerint, az állami, megyei vagy községi tanácsok, vagy bármely, az állam által elismert közintézmény részéről árlejtésen, vagy írásbeli, vagy szóbeli megrendeléssel kötött munka, szállítási, élelmezési, fuvarozási szerződések, ezek alvállalati szerződései, vagy egészben, vagy részben való engedélyezései akár írásban vagy csak szóbelileg jöttek létre, 1.40 százalékos proporcionális bélyegilleték alá esnek.

Ezeket a vállalati szerződések után járó illetékeket a munka, szállítási, élelmezési, vagy fuvarozási szerződések végrehajtásánál, amikor azok alapján az állam, megye, község, vagy más közintézmény fizet, a magánszerződő fél köteles közvetlenül a vállalati összeg után lefizetni vagy pedig ezeket az illetékeket vissza kell tartani a vállalati összegből és az állampénztárba befizetni.

A pénzügyminiszter a törvény végrehajtása céljából szükségesnek tartja, hogy ennek megfelelően a pénzügyigazgatóságok a fenti szakaszban említett összes szerződéseket külön regiszterben tartsák nyilván.

Minthogy az illetékek kifizetése szokásszerűen a fizetési meghagyásban felüntetett értékből való levonás és visszatartás útján történik és a minisztérium tudni akarja, hogy az illetékek pontosan befolytak-e szükségesnek tartja, hogy külön hargulyozza az összes állami intézmények szigorú ellenőrzését és azt, hogy minden egyes esetben állapít-

sák meg a pénzügyigazgatóságok, hogy az illeték kifizetése visszatartás, vagy közvetlenül az állampénztárba való befizetés útján történt-e.

A nyilvántartás felfektetésével egyidejűleg utasítsák a pénzügyigazgatóságok szerveiket, hogy vizsgálják felül az összes állami intézményeket a proporcionális adó kiegyenlítése szempontjából. Ha azt tapasztalják, hogy az illetéket az állami hatóságok nem tartották vissza és azokat a magánfél sem fizette be, akkor erről külön kimutatást kell készíteni, hogy a kihágási eljárást folyamatba lehessen tenni.

A gyárak és öntödék fizetik az ócskavas forgalmi adóját

A pénzügyminiszterium rendelete értelmében az ócskavas, ócskaöntvény és vashulladékok után a 3 százalékos forgalmi adót ezután a gyárak és öntödék tartoznak megfizetni olyképen, hogy 3 százalékos visszatartásnak a vásárolt ócskavas, öntvény és vashulladékok értékéből, amit azután forgalmi adó címén a kincstárnak befizetnek.

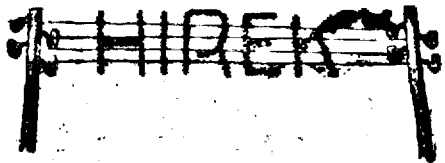

KORAI KÉRDÉS.

A fiatal férj belép a konyhába, ahol a felesége ebédet főz és megkérdi:

— Nos, drágám, sikerült a gombóc?

— Nem tudom, édesem, — mondja az asszony, — egyelőre csak azt látom, hogy a fazonja kifogástalan.

AZ IPAROS

Megfelenik minden pnteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei. Hirdetések négyzetcentimétere 4 lei. Éves köteteknél árendemény.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration: Arad, Căminul Industrişilor — Iparos Otthon.

— ELUTAZÁS ELŐTT LATTAMOZTATNI KELL AZ UTLEVELEKET. Az aradi rendőrség utlevélosztályára a belügyminisztériumból rendelet érkezett, amelynek értelmében a jövőben minden utlevéllel rendelkező egyén külföldre utazása előtt köteles utlevélét a rendőrség utlevélosztályán láttamoztatni. A láttamoztatás közvetlenül az elutazás előtt eszközöndő. Aki ezt elmulasztja, kiteszi magát annak a kellemetlenségnek, hogy a határon nem engedélyezik számára az ország elhagyását.

KITÜNŐ MÓDSZER.

Mazsola ur életének egyik szakában gabona-ügyletekkel foglalkozott.

Egyszer megkérdezték tőle:

— Mit csinál, ha a gabona ára emelkedik?

— Egész egyszerűen eladok.

— És ha esik?

— Bedőlok egy kapu alá.

— Otthont építenek a husiparosok. Az aradi Husiparosok Szövetsége nemes szándékokat valósít meg a közeljövőben. A kitűnően működő szakmai ömörülés vezetői elhatározták, hogy otthont építenek a husiparosok számára. Vasárnap délelőtt az Episcopul Ciorogariu-uca 8. számú telken ünnepélyes keretek között ment végbe az otthon alapkövetéje. Az ünnepségen a husiparosok nagyszámú jelentek meg, élükön Szida Lázár díszelnökkel, Tonis Pál elnökkel, ezenkívül az otthonépítési munkások irányítására alakított bizottság tagjai: Czomor Péter, Biroşu Petru, Schmidt Tamás, Dogmanov János, Boşor Ioan és Sárközi György. Szida Lázár elnök beneószó szavak kíséretében helyezte el az alapítókörnyet az alapítókörben, majd Tomis Pál mondott beszédet. Az otthon a mai kor igényeinek megfelelő, szép épület lesz, amely Szántay Lajos verve szerint épül. Az otthon felépítésével lehetővé válik az aradi husiparosok régi óhaja, hogy kimélyültebb társadalmi életet éljenek.

AMI SOK, AZ SOK.

Macera egyik kis vidéki városka restijében ült és vacsorázott. Péntek estén — kolbászt...

Egyszerre odaintette magához a pincért:

— Edes barátom, — mondta neki — ebben a kolbászban egy darab fa van.

— Egy fa? — dőgögt elvörösödve a pincér.

— Igen, egy fa és én ezt a fát eldobom...

Tudniillik a lovat még csak hajlandó lennék elfogyasztani, de az istállót már egyik meg maguk.

— Ujabb haladék az egészségügyi vallomások benyújtására. Nemrégiben pénzügyminiszeri rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatóság az egészségügyi illetékek kivetésének ügyében. Ugyanis a Monitorul Oficialban rendelet jelent meg, amelynek értelmében az összes kereskedések, vállalatok, cégek kötelesek egészségügyi illetéket fizetni. Ezeknek az illetékeknek kivetését a pénzügyigazgatóság végzi s a kivetési jegyzőkönyveket átteszi a városi vezetéshez. A minisztérium november 20-ikát tűzte ki, mint végleges határidőt a vallomások benyújtására. A határidő eltelt, de sokan nem adták be a vallomásokat s így ezek ellen bírságolási eljárást tettek volna folyamatba, azonban a kivetési pénzügyigazgatóság néhány nap haladékot ad mindazok számára, akik eddig valamilyen okból nem tehettek eleget kötelezettségüknek. Eppen ezért felhívja a pénzügyigazgatóság az érdekelteket, hogy e hét folyamán feltétlenül nyújtsák be az egészségügyi illetékre vonatkozó vallomásukat, mert ellenkező esetben kihágás címén megbírságolják őket.

Megérkezett Aradra is a vizsgáztató bizottságokba kinevezett tagok névsora

Az ipartörvény rendelkezése szerint a munkaügyi minisztérium most állította össze az aradi vizsgáztató bizottságok tagjainak névsorát s az erre vonatkozó hivatalos értesítést most küldte le az aradi munkaügyi felügyelőséghez. A szakvizsgákat november 30-án kezdik meg. A bizottságok tagjainak névsora a következő:

Fémipar, vasaszergegyes, gyaluló, drótygyártó: Elnök Carpişan Romul, tagok: Feier Stefan, Hendl János, Puterits Mihály, Lup Gheorghe. Második csoport: kovács, patkoló, reszelővágó: Elnök Botiş Virgil, tagok: Scortar Gheorghe, Borsos Zsigmond, Pop Dimitrie, Cioban Iuliu.

Bádigos, rézműves, csillárkészítő: Elnök: Botiş Virgil, tagok: Kőszeghy Emő, Holló Zoltán, Text Nándor, Stanci Pavel. Lakatos, drótfonó, mérlegkészítő: Elnök: Carpişan Romul, tagok: Bulboacă Stefan, Gartner Márk, Tátra Athanáz, Motorca Nicolae. Mechanikusok, turbina- és gőzgépezsek, mezőgazdasági gépezsek, fűtők: Elnök: Trimbitou Traian, tagok: Belcz Pál, Feier Stefan, Crişan Mihail, Werner Mátyás. Motorszerelők, gépkocsiszerelők, gépkocsivezetők, gőzfűtőgépszerezők: Elnök: Carpişan Romul, tagok: Stoian Dimitrie, Boca Pavel, Drecin Ioan. Vasöntők, betüöntők: Elnök: Negreu Petru, tagok: Juhász Árpád, Hönig Árpád, Chişu Stefan, Ardelean Petre. Autogén- és villamoshegesztők: Elnök: Trimbitou Traian, tagok: Hendl János, Opresan Ioan, Morócz László. Óráskészítők: Elnök: Negreu Petru, tagok: Valenta Gyula, Reimer József, Simolan Petru, Borlodon Gheorghe.

Kádárok, létrakészítők, parkettakészítők, szítások: Elnök: Ungureanu Iosif, tagok: Marian Ioan, Boanca Izidor, Mirarek Stefan, Caratus Iacob. Bútorasztalosok, bőröndkészítők, kefekötők, üvegesek, kosárfonók, aranyozók: Elnök: Ungureanu Iosif, tagok: Bogdan Iosif, Svát Vichentie, Macean Dumitru, Dan Ioan. Faeszergegyesek, modell- és kaptafakészítők: Elnök: Ungureanu Iosif, tagok: Russu Pavel, Fock Gábor, Halász István, Chiş Mihail. Hor-dókészítők: Elnök: Ungureanu Iosif, tagok: Cristea Petru, Nyársi Sándor, Crişan Ioan, Roş Nicolae.

Szabók: Elnök: Albu Ioan, tagok: Arion Nicolae, Coroban Stefan, Iosif Gheorghe, Czirner Ferenc. Szabónok, fehérneművarrónők: Elnök: Manole Melania, tagok: Budean Gheorghe, Budiu Emilia, Bencze György, Stanciu Mariaora.

Kalapkészítők, virágárusnők: Elnök: Demeter Olga, tagok: Bóra Margit, Dein Paula, Urda Etelca, Jónap Erzsébet.

— Köszömlére teszik a munkakamarai választói névjegyzéket. Az aradi munkakamara tudomására adja a munkásoknak, magántisztviselőknek, kereskedelmi alkalmazottaknak és iparosoknak, hogy a munkakamarai választói névjegyzéket november 25-től december 5-ig terjedő időre közzömlére tették. A névjegyzéket az aradi munkakamaránál, valamint a kamara dévai (Deva), gyulafehérvári (Alba Iulia), balázsfalvi (Blaj) és petrozsényi (Petroşani) fiókjainál is kifüggesztették. Az esetleges felebbeszesek — a választó lakhelye szerint illetékes törvényszékhez december 5-ig nyújthatók be.

— A bánási (Banat) borszeszgyárak ismét megkezdik működésüket. Amióta a szeszgyedáruság vezetősége a borszesz árát 38 leiben állapította meg, a Bánás területén a tavalyi borárak mellett nem volt üzletszerű a borszeszgyártás, amiért is a legtöbb banati borszeszgyár szüneteltette a leparlást. Most, hogy az ezévi bő szőlőtermés következtében a borárak 1—1½ leire estek, a legtöbb banati borszeszgyár ismét megkezdte a termelést.

— Százhuszonöt éves a Krupp-gyár. A világhírű Krupp-gyár most ünnepli fennállásának százhuszonötödik évfordulóját, amely alkalommal ünnenségek folytak le a hatalmas gyártelepen. A Krupp-gyár 1826-ban még csak kis mihely volt, amelyben mindössze négy ember dolgozott. Krupp Alfréd 1826-ban vette át a gyárat aytjától és fejleszteni kezdte. A tulajdonképeni fejlődés csak akkor indult meg, amikor feltalálták a poroszok által először a poroszok háboruban használt hátultöltő löfegyvereket és a tüzérséget tökéletesítették. Ma a Krupp-gyár nemcsak Európa, de a világ egyik legnagyobb üzeme és 91.500 embert foglalkoztat.

Kárpitosok, paplankészítők: Elnök: Albu Ioan, tagok: Wolf Endre, Haubenreich Mihályné, Selejan Ioan, Szabó János.

Kötőszövők: Elnök: Albu Ioan, tagok: Albu Simion, Reismann Jenő, Moş Gheorghe, Filipaş Ioan.

Kelmefestők: Elnök: Albu Ioan, tagok: Hozpodár Miklós, Knapp Miklós, Philipoi Matei, Odiati Emil.

Csizmadiák, ortopédcipő készítő, felsőrészkészítők, cipészek, bocskorkészítők: Elnök: Rónai Ede, tagok: Tincu Ioan, Adoc Axentie, Zavoiu Gheorghe, Murányi Jakab.

Szőrmekészítők, szűcsök, kesztyűkészítők: Elnök: Rónai Ede, tagok: Juga Ioan, Antalffy Endre, Pasca Ioan, Engelhardt Ednő.

Nyomdászok, nyomdal gép- és rotációs gépmesterek: Elnök: Olinescu Marcel, tagok: Ienci Gheorghe, Lovrov Ferenc, Voştinar Gheorghe, Haász Ferenc. Könyvkötők: Elnök: Olinescu Marcel, tagok: Mihailovici Alex., Toma Iacob, Bodea Grigore, Gasti József.

Fényképezsek: Elnök: Olinescu Marcel, tagok: Ourticean Stefan, Popa Panait, Lucaci Gheorghe, Márton József.

Vakolók, betonmunkások: Elnök: Rafiroiu Silvestru, tagok: Marian Ioan, Dan Gheorghe, Bocşa Gheorghe, Petcovici Constantin. Kerámiák, terrakotta, fayence és kályhamunkások: Elnök: Rafiroiu Silvestru, tagok: Sár Antoniu, Lőrincz Imre, Gregoric Francisc, Cseh Andor. Kőszobrászok, mozaikkészítők: Elnök: Mureşan Florian, tagok: Rózsa Béla, Steiner Fülöp, Cheveresan Aurel, Rugea Ludovic. Cimfestők, szobafestők, mázólok: Elnök: Mureşan Florian, tagok: Opresan Anton, Megyeri Ferenc, Pacurar Dimitrie, Batori Géza.

Villanyszerelők: Elnök: Gheorghiu C. Ioan, tagok: Gáspár Árpád, Sándor Gyula, Werner Mátyás, Vuchetić János.

Mészárosok, hentések: Elnök: Nica Victor dr., tagok: Neteu Ioan, Tomici Pavel, Gegner Sándor, Deş Iosif.

Pékek: Elnök: Radulescu C., tagok: Sztojka Rudolf, Weiss Szigfrid, Moş Villam, Frunzeu Petre.

Szakácsok, pincérek: Elnök: Laugier Henriette, tagok: Mohor Ilie, Caracioni Dimitrie, Losnita Ioan, Varga Kálmán.

Molnárok: Elnök: Nica Victor dr., tagok: Matyók József, Sannatag Péter, Petrila Simion, Contraş Grigorie.

AM TELEFON.

— Hat mich jemand angerufen, Marie? — fragt die Tochter des Hauses.

— Ja, der Herr, der immer falsch verbunden sagt, wenn Sie nicht selbst am Telefon sind, — meint die Haushilfin.

— A monopol rákényszeríté pálinkáját az italmérés engedélyek tulajdonosaira. Érdekes rendelet küldött az állami szeszgyedáruság vezérigazgatósága a pénzügyigazgatóságra. A rendelet kimondja, hogy minden, itallengedéllyel bíró köteles havonta annyi monopolitált eladni, mint az általa fizetett italmérési illeték összegének egynegyedrésze. Érthető izgalmat kelt ez a rendelkezés az italmérők körében, amennyiben — tudvalevő — hogy a monopoliszes és pálinka nem igen fogy, noha annak beszerzésére valóssággal kényszerítik az italmérőket. Nap, mint nap ellenőrző közegek jelennek meg az italmérőknél, hogy meggyőződjenek, vajjon az előirt mennyiségű monopolpálinka és szesz rakta-e van-e. Ha történetesen nincs, akkor kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel. A bírság ilyen esetekben jelentékeny. Valószínű, hogy a szeszgyedáruság igazgatóságának ez újabb rendelkezése ellen a szakmai érdekeltségek tiltakozni fognak.

ADJA INKABB NEKEM.

Egy perselyes hitközségi ember megy az uccán és csörgeti a perselyét. Egyszerre csak szembe jön vele a szugori Kohn, benyul a zsebébe és a markát a persely fölé tartja, hogy adományát bedobja. A perselyes ember hirtelen elrántja a perselyt és azt mondja:

— Adja inkább nekem, épp most szakadt le egy a nadrágomról.

Cu carnet **MERCUR** puteţi cumpăra pe credit de şapte luni la următoarele firme.

MERCUR-könyvvvel az alábbi cégeknél készpénz-áron, felár nélkül vásárolhat hét havi hitelre.

Magazin de modă
pt. dame și trusouri

SZENTGYÖRGYI

női divat- és kelengye
áruház

Arad, Bul. Regina Maria 2—4—6
Palatul Neuman-palota.

Unelte de scris școlare, rechizite de
birou, articole de desen și articole
tehnice, imprimate

Max Molnár & Co.

Iskolai írószerek, irodai felszerelések,
rajz- és technikai cikkek,
nyomtatványok.

Arad, vi-a-vis de Teatrul Orășenesc.
Városi Színházzal szemben.

Bogat asortiment în articole de par-
fumerie și jucării.

Parfumeria

HILYER

illatszertár

Illatszerek, fodrászati cikkek és já-
tékárak dúz választéka.

ARAD, Str. Alexandri 1.

Stofe pt. dame și domni, magazin de
modă pt. dame.

TEXTILIA

lost — volt

Friedman & Schwarcz

Női- és férfiszövetek és női
divatáruház.

ARAD, Str. Metianu 4.
Palatul Hunyadi palota.

Asortiment neîntrecut în haine gata
pt. domni, dame și copii.

Marcobin

Ordiși választék kész női- férfi-
és gyermekruhákban.

ARAD, in dosul teatrului.
A színház mögött.

Magazin special de tricotate
și ciorapi.

Löwinger

Kötöttáru és harisnya-
különlegességek áruhaza.

Arad, Bul. Reg. Maria 18.

Bogat asortiment în modele la
ultima modă.

Magazin de modă

Menczer

divatház.

Dus választék a legújabb
divatmodellekből.

ARAD, Bul. Regina Maria 12.
Palatul Fischer Eliz palota.

Magazin special de modă
pt. domni.

CHIC

Uri divat-különlegességek
áruhaza.

ARAD, Bul. Reg. Maria 22.

Magazin de ghețe

Ghețe gata și după măsură locul cel
mai ieftin de aprovizionare.

Emeric Czernóczy Imre

cipőüzlete

kész és mérték utáni cipők legjobb
beszerzési forrása

ARAD, Str. Mărășești 4.

Mare asortiment în paltoane
pt. dame și reticule.

Magazin de modă

LYONE

modelláruház.

Női kabátok és retikulók nagy
választékban.

ARAD, Bul. Regina Maria 2—4—6

Palatul Neuman palota.

Confectionează lingerie frumoasă pt.
dame și domni după ultima modă.

Bakács

Gyönyörű kivitelben készít divatos
női- és férfi fehérneműket.

ARAD, Str. Brătianu 11.

Mare magazin de ciorapi, tricotate
și mărunțisuri.

Ignafie

Popper

lenác

Harisnya, rövid- és kötöttáru
nagy raktára.

ARAD, Str. Metianu 2.

Palatul Hunyadi palota.

Cel mai mare magazin de haine bărbă-
tești din Arad. Confectionează și du-
pă măsură haine pt. domni și copii.

Specialist în paltoane de piele.

MUZSAY

Arad legnagyobb férfiruháruhaza.

Készít mérték után is férfi- és gyer-
mekruhákat. Bőrkaft speciálita.

Arad, vis-a-vis cu Teatrul.
A színházzal szemben.

Mare asortiment în ghețe pt. domni,
dame și copii pe prețul cel mai
ieftin. Material de primă calitate.

MAGAZIN DE GHETE

Mihail Czernóczy Mihály

CIPŐÁRUHAZ.

Férfi-, női- és gyermekcipők nagy
választéka a legolcsóbb áron.

Elsőrendű anyag!

ARAD, Str. Eminescu 26.

Ghețe frumoase
pt. domni, dame, copii și de sport.

Magazin de Ghețe

MERCUR S. A.

Cipőáruház r. t.

Gyönyörű
férfi-, női-, gyermek- és sportcipők.

ARAD, Piața Avram Iancu 21.
Vis-a-vis cu Teatrul Orășenesc.
A színházzal szemben.

Mare magazin pt. specialități de
stofe pt. domni.

Vajda

Férfiszövet-különlegességek
áruhaza.

ARAD, Str. Eminescu 15.

Magazin de mărunțisuri, tricotate
și ciorapi.

Stefan

Erdős

István

Rövid-, kötött-áru és harisnya
áruház

ARAD, Str. Metianu 2.
Palatul Hunyadi palota.

Blănuri în mare asortiment.

ENGELHARDT

blănar — szücs.

Szőrmebundák nagy raktára.

Ezeantă tot feluri de lucrări de blă-
nărie. — Vállal mindennemű
szőrmemunkákat.

ARAD, Str. Eminescu 1.
Edificiul „Cornul Vânătorului”
Vadászkürt szálló épülete.

Mare magazin de sticlărie
și porcelanuri.

FISCHER

Üveg- és porcellán nagyáruház.

ARAD, „Edificiul Crucea Alba”.

Fehér Kereszt épület.

MAGAZIN DE GHETE

Siegfried

DEUTSCH

CIPŐÁRUHAZ

ARAD, Bul. Reg. Maria 2—4—6

Palatul Neuman Palota.

Specialități de modă pt. dame.

Textilecentral

Proprietar: — Cégtulajdonos:

STEFAN NÉMETH ISTVÁN

Női divatkülönlegességek.

ARAD, Bul. Regina Maria 18.

Mobile

Reinhart

butor

ARAD, Vis-a-vis cu Primăria.

Városházával szemben.

Mare magazin de articole de modă
pt. domni.

Fodor & Halász

Uri divatcikkek nagyáruhaza.

ARAD, Edificiul „Crucea Alba”.

Fehér Kereszt épület.

Croitor p. domni

BARANYI

uri szabó

ARAD, Str. Brătianu 15.

CROITOR PT. DAME

Emeric NAGY Imre

NŐI SZABÓ.

Confectionează specialitățile cele mai
elegante de paltoane și costumuri pt.
dame. — Készíti a legdivatosabb női
kabát és kosztüm különlegességeket.

ARAD, Str. Eminescu 8.

Ochelari, aparate fotografice, articole
fotografice.

Szemüvegek, fényképező gépek,
fotocikkek.

Opticum

Proprietar — tulajdonos

Stefan KUN István

ARAD, Bul. Regina Maria 18.

Intrepr. comercială de lemărie

Steinfeld & Herskovits S. A.

fakereskedelmi vállalat.

Lemne de foc și de construcție, tiglă,
precum material de tâmplărie și toate
materialele de construcție în mare
asortiment. — Tűzfű és építészeti, va-
lamint asztalosárak és az építéshez
szükséges összes anyagok nagyraktára

ARAD, Calea Radnei 56—60.

SALON DE PALARIU

PT. DAME

DEIN

PAULA

NŐI KALAPSZALON

ARAD, Str. Brătianu 9.

Dacă n'aveți carnet „Mercur”, cereți dela Direcțiunea Sir, Brătianu 18.

Cu carnet **MERCUR**
puteţi cumpăra pe credit
de şapte luni la urmă-
toarele firme.

MERCUR-könyvvel az
alábbi cégeknél készpénz-
áron, felár nélkül vásá-
rolhat hét havi hitelre.

Dentist
Wollmann
fogász
ARAD, Piaţa Catedralei 6.

Salon
Sylvia-szalon
Salon francez şi englez de modă pt.
dame, confecţionează cele mai elegan-
te toalete. — Francia és angol női
divatterme készíti a legelegánsabb
toaletteket.
ARAD, Str. I. G. Duca 4.

Magazin special pt. articole
FOTOGRAFICE
H. Bloch
FOTOCIKKEK SZAKÜZLETE
ARAD, Bul. Regina Maria 22.

Portrete şi fotografii de copii
artistice.
FOTOGRAF
Stojkovits
FÉNYKÉPESZ
Művészi kivitelű portrék
és gyermekfelvételek.
ARAD, Piaţa Avram Iancu 16.

Vopseşte, curăţă
Hospodár
fest, tisztit
Prăvălie - űzet: Str. Eminescu 3.
Fabr. - Gyártelep: Str. Stroescu 13

Dentist
JACOBI
fogász
ARAD, Str. I. G. Duca 1.

Cadouri de nuntă şi ocazionale pe
preţuri foarte reduse.
Ceasornicar şi giuvaergiu
Iosif
KUN
József
óráş és ékszerész
Nászajándékok és alkalmi ajándékok
legolcsóbb beszerzési forrása.
ARAD, Bul. Regina Maria 24.

Mare magazin în articole de sport
şi de artă
Julia
Hegedűs
Gyula
Sportcikkek és díszműtárak
nagyáruháza
ARAD, Bul. Regina Maria 16.

Fabrică de pălării pt. dame
HUNIA
női kalapgyár.
Proprietar - Tulajdonos Dávid Lázár
Specialităţi în cununi vouluri şi bu-
chete pt. mirese.
Menyasszonyi koszoru, fátýol és cso-
kor különlegességek.
ARAD, Str. Metianu 4.
Palatul Hunyadi palota.

Depozit de radio, policandre, biciclete.
Mare atelier pentru reparaţiuni.
ELECTROMECHANIC
Arcadie Schwartz Arpád
VILLANYMŰSZERESZ
Raktáron tart rádiót, csillárt, kerék-
párt. Nagy javítóműhely.
ARAD, Str. Brancovici 1.

Dentist
Halmos
fogász
ARAD, Calea Banatului 2.
Casa dr. Keppich-ház.

Bogat asortiment în articole de
bazar.
Bazar Reich
Mindennemű bazaráru
dus választéka
ARAD, Edificiul Teatrului.
Színházépület.

Mare asortiment în maşini de gătit,
confeţiune proprie.
FIERARIE
„SPOR”
VASKERESKEDES
Proprietar - Tulajdonos: E. SEITZ.
Saját készítésű takaréktűzhelyek
nagy választéka.
ARAD, Piaţa Avram Iancu 4.

Parfümeria
Apollo
illatszerár
ARAD, Str. Eminescu 4.
lángá Banca-Goldschmidt-bank mellett

RADIO, BICICLETE,
POLICANDRE
Iosif
Kalmár
József
RADIO, KERÉKPÁR, CSILLAR
Preţuri modeste. Jutányos árak.
ARAD, Str. Bratianu 1.

Farmacia
Weisz
patika
ARAD, Piaţa Avram Iancu.

Ha nincs Mercur-könyve, kérieni! — Iroda: Strada Brătianu 18.

Országos mozgalmat indított az aradi férfiszabó szindikátus az iparos közterhek csökkentése érdekében

Az aradi férfiszabók szindikátusa Marita George elnöke alatt a napokban választmányi ülést tartott. Az ülésen Márton Sándor az új egészségügyi illeték kivételére vonatkozó rendelkezést ismertette. Az elnök ezzel kapcsolatban sajnálattal említette fel, hogy újabbnál-újabb adókat és illeté-

keket vetnek ki az iparosságra, amely már roskadozik a terhek alatt. Javaslatára a szindikátus ki-mondotta, hogy az iparosok adóterheinek csökkentése érdekében országos mozgalmat indít a csatlakozásra hívja fel az összes városok iparos szindikátusait és munkakamaráit.

Váltóperét is elvesztette az aradi iparosbank megrágalmazója

Lapunk múlt számában közöltük, hogy Varjas Imre aradi kereskedő, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte áruhitel-osztályának volt tagját, bírói rendeletre orvosi bizottság vizsgálja meg, hogy beszámítható-e, vagy elmebetegség címén nem felelős tetteiért. Az orvosi bizottság kiküldése azért vált szükségessé, mert Varjas Imre, — mint szintén megírtuk, — következetesen nem jelent meg a tárgyalásokon, amelyeken az aradi iparos-bank hatóság elleni rágalmozással vádolta. Legutóbb orvosi bizonyítványt nyújtott be, amely szerint három hónapi ápolásra szorul.

Függetlenül a fent említett hajszától, amelynek kapcsán okirathamisítással, sikkasztással és hűtlen kezeléssel vádolta meg valamennyi illetékes bírói fórum előtt beigazolódottan jogtalanul és légből

kapottan az iparosbank vezetését, e hét szerdáján egy másik pörét is elvesztette Varjas Imre az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetével szemben. Ez-uttal a vádaskodó kereskedőnek egy váltójáról volt szó, amit Varjas sehogyan sem akar kiegészíteni. A járáshírosági ítélet megállapította, hogy a kereskedő kifogásai teljesen alaptalanok és Varjas Imrét nemcsak a váltó összege, hanem a perköltségek kifizetésében is elmarasztalta. A váltóper már régebben huzódik. Varjas Imre ugyanis ahelyett, hogy a felvett pénzt megfizette volna, bűnügyet agyalt ki a Hitelszövetkezet ellen. A bírói hatóságok előtt azonban összeomlottak a vádak.

A Hitelszövetkezetet a perben Gabos Jenő dr. ügyész képviselte, míg Varjas Imre képviseltében három aradi ügyvéd járt el

Kávédelutánt rendez
az Aradi Iparos Otthon hölgybizottsága.

E hó 28-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel az Aradi Iparos Otthon emeleti olvasótermében kávédelutánt rendez az Aradi Iparos Otthon hölgybizottsága. A kávédelután iránt, mely arra van hivatva, hogy az Otthon körül csoportosuló iparos hölgyek között a jóviszonyt elmélyítse, városzerte nagyfokú érdeklődés nyilvánul meg. A kávédelután jövedelmét a most farsangkor megtartandó iparosbál tombola-alapjának javára használják fel a bálrendező hölgyek. A kávédelutánra vendégeket szívesen lát az ambiciózus rendezőség.

Bélyegzőgyár — Vénökség

STAMPA KARCZAGI & ILLIN
Arad, Str. Eminescu 12

DIE SCHREIBENDE TOCHTER.

— Ja, meine Tochter schreibt sehr viel. Sie will sich einen Namen schaffen.

— Was schreibt sie denn? Gedichte oder Novellen?

— Sie antwortet auf Heiratsinserate.

Borbély és fodrászszindikátust alakítottak Cluj-Kolozsvár szakmabeli iparosai

A szindikátusok alakítása iránti mozgalom Cluj-Kolozsváron nagy erővel folyik. Működik már a városban a husiparosok, a sütőiparosok szindikátusa, a közeljövőben kezd meg működését a szabóiparosok szindikátusa, melynek jogi személyiségét a törvényszék már elismerte s legutóbb alakult meg a borbélyiparosok szindikátusa is.

Mint ismeretes, az ősz folyamán Sztumare-Szatmáron országos kongresszust tartottak a borbély- és fodrásziparosok. A kongresszuson elhatározták, hogy a szakmabeli iparosok szindikátusi alapon szervezkednek. Felhatalmazta a kongresszus Balázs Antal kolozsvári (Cluj) fodrászmestert, hogy a szindikátusi szervezkedés vezetését a kezébe vegye. A felhatalmazás alapján Balázs Antal, aki különben a munkakamara ipari szakosztályának is alelnöke, megbeszélést folytatott a város szakmabeli iparosaiival, akik örömmel csatlakoztak a gondolathoz. A szindikátus formái megalakítása néhány napon belül megtörténik. Ha a törvényszék jogi személyiségét elismeri, nyomban megkezdik működésüket.

A Cluj-kolozsvári fodrászok elsősorban keresési szövetkezetet létesítenek, mely a helybeli borbély- és fodrásziparosokat fodrászipari kellekekkel fogja ellátni.

Lapzártakor értesültünk, hogy a Cluj-kolozsvári női- és férfifodrászok megbízottai megjelentek Laurentiu Nestor dr. közjegyzői irodájában és bejelentették, hogy megalakítsák a férfi- és nőifodrászok szindikátusát. Egyben felkérték a közjegyzőt, hogy

a szükséges formák betartása mellett vegyen fel a megalakulási közgyűlésről jegyzőkönyvet. A közjegyző megállapította, hogy a közgyűlés a szindikátusi törvény rendelkezéseinek megfelelően járt el, a fodrászok kívánságának eleget is tett.

Az alakuló közgyűlésen az alábbi tisztikart választották meg: elnök: Balázs Antal, alelnökök: Sărăfolean Ioan és Hegedűs Sándor, vezértitkár Takár Pál, titkár: Tăraş Teodor, pénztáros Szabó Pál. Igazgatósági tagok: Terkál Róbert, Keszler Ignác és Heltai Félix. Póttagok: Papp Sámuel, Spacsek Ferenc, Dési Imre, Tóth Árpád és Pál Sándor. Felügyelőbizottsági tagok: Uram Antal, Vajda Ferec, Bindác János. Póttagok: Árkossy János és Vassi Kálmán.

Gyűlés az aradi férfiszabószövetkezet mielőbbi megalakítása tárgyában

A megalakulás előtt álló aradi férfiszabószövetkezet szervező bizottsága december 2-án szerdán este fél kilenc órai kezdettel tartandó értekezletre ezúton is meghívja mindazokat az aradi szabóiparosokat, akik a szövetkezeti mozgalomhoz részvények jegyzésével csatlakoztak. A gyűlésen azokat is szívesen látják, akik még nem írták alá a részvényjegyzési ívet. A gyűlés tárgya a mozgalom eddigi tevékenységének ismertetése és a megalakulás időpontjának megállapítása.

készpénzben fizetendő, míg nyolcvan százalék bonban, vagy kötvényben. Az 1930.—31. és 32-ik években kivetett forgalmi adónál, ha igazolják, hogy a jelzett időben üzemük kisipari jellegű volt, amely javításokkal is foglalkozott, a kivetett adó még ma is 75 százalékkal lecsökkenthető. Ezt a kedvezményt a 20.788/1935 április 2-án kelt pénzügyminiszeri rendelet nyújtja. Ez a rendelet csak abban az esetben biztosítja a jelzett kedvezményt, hogyha az eredeti kivetést a miniszeri rendeletben foglalt 75 százalékos kedvezményben még nem részesítették. Meg kell még jegyezni, hogy jelenleg még mindig jogvita tárgyát képezi, hogy a forgalmi adó három, vagy öt év alatt évül-e el mint a rendes adó. A kérdésre annak idején, amikor a felsőbb bíróságok a jogvitát eldöntik, még visszatérünk. Egyelőre az a joggyakorlat, hogy a kivetett forgalmi adó is öt év alatt évül el. Ha 75 százalékos csökkentésben nem részesítették Önt a kivetésnél, vagy azóta, egy a fenti rendeletre való hivatkozással most is kérheti a kedvezmény alkalmazását és az ilyen módon negyedére csökkent összeg után a fent közt módon fizetheti be hátralékos forgalmi adóját. Dr. K. S.

Szerkesztői üzenetek

Tárguművelő-művelőszabó. Forgalmi adó ügyében feltett kérdésére nem adhatunk pontos választ, mert nem közölte, hogy már kivetett forgalmi adóról van-e szó, vagy csak most, utólag állapították meg, hogy 1931—32-re forgalmi adót kellett volna fizetnie. Ha most, utólag állapították meg, hogy a jelzett időre forgalmi adót kellett volna fizetnie, úgy az ügy elévült, mert a ki nem vetett forgalmi adó attól az időponttól számítva, amikor annak kivetési kötelezettsége beállt, három év alatt elévül. Ha már kivetett adóról van szó és azt most kéri, akkor az a kérdés, hogy volt-e végrehajtási eljárás Ön ellen az 1931. és 1932-ik évek óta, mert ha az utolsó végrehajtási cselekménytől öt év eltelt akkor is elévül az adó. Ha azon a címen kéri Öntől a jelzett adót, hogy az öt év nem telt még le, akkor a következő az eljárás: Az 1931-ik évi forgalmi adó a következőképpen fizethető: husz százalék készpénzben, harminc százalék bonban, vagy konszolidációs kötvényben, ötven százalék el van engedve. Az 1932-ik évi hátraléknál husz százalék

Tökéletesítem a borotválkozást

Irta: BODOR PAL.

Kezdetben borbélynál borotválkoztam. A borbély kifogástalanul megborotválta, de néha pár percig várnom kellett és ezért elhatároztam, hogy önállóan magamat. Egyedül fogok borotválkozni. A saját szakállamra.

Vettem egy borotvakést, ecsetet, szappant és husz perc alatt megborotválkoztam.

Este a kávéházban megkérdezte a főúr:

— Pardon, ki volt az a marha, aki szerkesztő urat megborotválta?

— Egyedül borotválkoztam — feleltem kissé elpirulva, de a főúr is zavarba jött.

— Bocsanat — dadogta — tudnillik csak azért bátorítottam érdeklődni, mert kissé össze-vissza tesszik kaszabolva lenni. Mivel tetszett borotválkozni?

Elmondtam neki, mire fölényesen legyintett.

— Rossz a módszer, könyörgöm. A borotválkozáshoz nem elég a borotva, ahhoz ész is kell. Tessék venni egy jó borotvaszíjat, bekenni egy jó borotvaszíjpasztával és majd meg tetszik látni, milyen remekül fog menni a borotválkozás.

Vetem szíjat, vettem egy jó pasztát. Másnap rántamadt a Radó Pista:

— Mi történt az arcoddal?

Elmondtam. Pista gunyosan felkacagott:

— Hogy lehet borotvával borotválkozni? Ma-napság minden normális ember önborotvát használ. Féltannyi idő alatt bársonysimára borotválkozhat. Vegyél egy jó önborotvakészüléket és ne olcsó vékony pengét vegyél, hanem vastagot, inkább kerüljön valamivel többre és meglátod, hálát fogsz adni nekem.

Vettem és alig harminc perc alatt megborotválkoztam. Másnap megfogott a Csetei bácsi:

— Na maga jól néz ki! Mit csinált az arcával?

Elmondtam. Csetei bácsi a hasát fogta nevetésben.

— A pengét fenni kell, fiam. Vegyen egy önborotvapengéfenőkészüléket, tíz pengőért már egész jót kap, kenje be önborotvapengéfenőkészülékpasztával és öröme lesz.

Megvettem, bekentem, lefentem. Negyven percig tartott az egész. Délben beleütköztem Vermes Bandiba. Összecaptá a kezét:

— Rettenetes! Mi történt veled?

Elmondtam. Kiröhögött.

— Vegyél elő egy közönséges vizespoharat és annak belsejében élesítsd a pengét. Minél olcsóbb pengét vegyél, mert az olcsó penge vékonyabb, tehát élesebb.

Vettem, fentem, ötven perc alatt megborotválkoztam.

Két héti nem mehettem emberek közé, mert a bőrgyógyász azt ajánlotta, hogy egyelőre ne bo-

ILLYÉS

angol- és francia

női szabósága

ARAD, Str. Eminescu 38.

Legújabb divat szerint készít elsőrendű kivitelben kabátokat, kosztümöket, szövet- és estélyi ruhákat szolid árak mellett.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunicare cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai Igazgatósága ezúton közli, t. tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Grupa I. Csoportban: Stefaş Szabó István 859.

Grupa II. Csoportban változatlan, 945-ig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanțele lor, interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékosan vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban 946 Mihail Cernoczk Mihály, 947. Soţ. lui Aurel Bodrogean Aurelne.

In Grupa „B” csoportban 935. Theodor Silindean Todor.

Köszönetnyilvánítás.

Hálásan megköszönöm az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportjának, hogy szeretett férjem elhalálása alkalmán 12.000 leit, azaz tizenkettőezer lei összegű temetkezési segélyt minden levonás és késedelem nélkül folyósított, miért is barátaimnak és ismerőseimnek figyelmébe ajánlom ezen humanus intézetet.

Arad, 1936 november 21.

őzv. CZERNOCZKY MIHALYNE szül.: Lujai Vilma.

rotválkozzam. A Budakeszi-utrá jártam sétálni, remélve, hogy ott nem találkozom ismerőssel. Amilyen szerencsém van, pont a Csopaki Tivadarba botlottam bele.

— Ha az én módszeremet követed, — mondta emelt hangon —, valóságos élvezet lesz számodra a borotválkozás. A szőrt nem megpuhítani kell, hanem merőlegesen felállítani, hogy a pengével jól nekimehessünk. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha az ember már jó másfél órával borotválkozás előtt bekenni az arcát cinkkenőccsel. A cinkkenőcsre jön a szappan, a szappanra pedig egy kis vazelin. A pengét harminckilenc fokos szög alatt kell tartani és borotválkozás után is le kell fenni. Ne kockaalku, hanem rudalaku szappant használj, mert az jobban kitágítja a pórusokat és ha biztosra akarsz menni, előbb vastag pengével borotválkozz és utána vékonyval. A vastag pengét cipőtalpon, a vékony pengét közönséges nokkedladeszán kell lefenni és használat előtt ricinusolajba belemártani. Borotválkozás után kend be az arcodat egy kis ürüszirral és fél óráig fektüdj ki a napra. Ha nincs nap, jó a kvarclámpa is.

Jelenleg ezzel a módszerrel alig másfél óra alatt borotválkozzom és megelégedéssel állapítom meg, hogy nemcsak a bőr jön le, hanem itt-ott némi szőr is.

Mindazonáltal, aki még ennél is jobb módszert tud, kérem, közölje velem sürgősen, mert a jó borotválkozó holtig tanul.